

Revistă lunară de informații și inspirație pentru așteptătorii revenirii Domnului Hristos

septembrie 2013

Curierul Adventist

Jurnalul
unei
adolescențe răpite

Misiunea noastră este să-L înălțăm pe Domnul Isus Hristos prin prezentarea de experiențe ale dragostei Lui nemărginite, de articole și știri, ajutându-l astfel pe cititor să-L cunoască mai bine pe Mântuitorul și să aibă o speranță vie în apropiata Lui revenire.

8

3 Editorial

Virgiliu Peicu

Har și temniță

4 Info Curier

- Biserica din România
- Biserica mondială
- Anunțuri
- Calendarul evenimentelor din luna octombrie

8 Principal

Redacția Curierul Adventist

Jurnalul unei adolescențe răpite

11 Să ne cunoaștem familia adventistă

- Comunitatea Râmnicu Vâlcea
- Belarus

14

12 Institutul Teologic Adventist

Roxana Paraschiv

Misiunea universității (II)

13 Poezia speranței

Ion Buciuman

Mariana Mihai *sau* Puterea simplității

14 Teologie

Beniamin Sisu

Legea talionului sau Legea lui Hristos?

16 Familia adventistă

Vlad Răzvan Baciu

Estonia – Lumina adventistă, acolo unde nopțile sunt lungi

20

18 Spiritual

Dănuț Bursuc

Dumnezeul nostru viu!

20 Tineret

Laura Ștețco

Genialitatea are efecte secundare

22 Istorie adventistă locală

Aurel Pițurlea

Lumina adventistă în Slăvești

24 Istorie contemporană

Gheorghe Modoran

Împuterniciții pentru culte

28

26 Jurnal de misiune

Corina Pelin

Drumul spre împlinire

28 Profeție biblică

Laurențiu Moț

Războiul de sus și de jos

30 Pagina copiilor

Alina Chirileanu

Alfabetul Braille

31 De la inimă la inimă

Ștefan Tomoiagă

Inegalabila distincție

Anul XC, septembrie 2013. Publicația oficială a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România. Apare lunar, sub coordonarea Comitetului Uniunii.

Director Iacob Pop; Redactor-șef Virgiliu Peicu; Redactor Iosif Diaconu; Consultanți: Teodor Huțanu, Ioan Câmpian-Tătar, Eduard Călugăru, Florin Istrate, Mihai Maur, Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Ernest Szász, Ștefan Tomoiagă; Colaboratori speciali: Romică Sirbu, Nelu Burcea, Ciprian Iorgulescu, Daniel Chirileanu, Marius Munteanu, Constantin Dinu; Redactor-corector Livia Ciobanu-Mihai; Corector Elena Buciuman; Tehnoredactor Irina Toncu; Adresa de corespondență Curierul Adventist, str. Erou lăncu Nicolae nr. 38-38A, Voluntari, jud. Ilfov, cod 077190; E-mail curierul@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Imprimare Tipografia Fast Print, Șos. Cernica nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov, Tel. 021/323 00 20; Fax 021/323 00 40

ISSN 1220-6725

Har și temniță

La patul unei fetițe lovite de o boală terminală, mi s-a pus o întrebare care mi-a zdrobit sufletul. Întrebarea suna cam așa:

– Frate pastor, mă cunoașteți de mică și știți cum mi-am trăit viața. Ce păcate am făcut pentru care suport aceste suferințe?

De puține ori în viață m-am simțit așa de neajutorat. La început, am crezut că nu există răspuns la astfel de întrebări. Dar fetița nu mă scăpa din priviri. Dorea un răspuns. Și eu doream un răspuns și sunt mulți care așteaptă un răspuns. Poate că următorul verset biblic ne va oferi un răspuns. „După ce a fost închis Ioan, Isus a venit în Galileea și propovăduia Evanghelia lui Dumnezeu” (Marcu 1:14).

Nu sunt multe texte în Scriptură care să conțină atâta dramatism în așa de puține cuvinte. În numele „Ioan” se află același dramatism ca în întrebarea fetiței bolnave. Numele „Ioan”, în vremea biblică – „Iohanaan”, însemna „Domnul este plin de har”. Dacă recitim textul și în loc de „Ioan” punem ceea ce înseamnă, adică „Domnul este plin de har”, avem următorul paradox: După ce a fost închis „Domnul plin de har”... Punerea la un loc a termenului „har” cu „temniță” creează o tensiune spirituală, paradoxală, dar e o tensiune luminoasă. Cum?

Când Ioan, omul, a fost întemnițat, Domnul a fost plin de har. Două mesaje ne sunt transmise prin această asociere de termeni. Mai întâi, prezența harului nu înseamnă tihnă, comoditate, o carieră plină de succes, lipsa bolilor și a suferințelor și, în al doilea rând, prezența greutăților și a suferinței în viața unui credincios nu înseamnă lipsa harului și a binecuvântărilor. Cunoaștem de multă vreme aceste învățături, dar încă nu le stăpânim. Suntem ispitiți să credem că harul ne scutește de greutăți, boală, suferință și, uneori, spunem că o viață zbuciumată înseamnă lipsa harului.

HAR înseamnă iertare, viață schimbată, mentalitate nouă, caracter proaspăt, de calitate. Schimbarea lăuntrică însă nu este sinonimă și cu schimbarea exterioară a mediului, a condițiilor de viață. Poți fi plin de har și în același timp să ai cătușele la mâini, să fii bolnav, să fii discreditat și harul să fie totuși prezent în viața ta. Ioan a fost întemnițat, dar în întunericul temniței,

el a rămas statornic, pentru că „Domnul plin de har” era acolo, în temniță, cu el.

Temnița lui Ioan se spune că ar fi fost subsoful umed și rece al Castelului Maher. Acest castel a mai fost cunoscut și sub numele de „Diadema”, deoarece avea formă de coroană, iar pentru că era așezat pe o stâncă înaltă, la marginea Mării Moarte, se mai numea și „Turnul Negru”. În acest loc sălbatic s-a chinuit marele proroc Ioan. În jurul lui erau doar soldați grosolani, mercenari străini și curtezanii lui Irod. Poporul fără credință și simț spiritual privea ca la circ, printre gratii, la prorocul care se chinuia sub cuvintele lor de batjocoră.

Temnițele orientale erau pline de violență. Isus spune că și cu Ioan au procedat la fel: „Au făcut cu el ce au vrut” (Matei 17:12). L-au torturat, l-au jignit și s-au purtat cu el într-un mod crud. Una dintre cele mai obișnuite jigniri era aceea că îl scoteau din când în când ca să facă obiectul batjocorii publicului dezlănțuit, așa cum făceau filistenii cu Samson. Dar chiar și în aceste condiții, harul a fost cu Ioan.

Ioan, în ciuda detenției și izolării, a rămas să trăiască în har. În nenorocirea care l-a lovit, el a descoperit harul lui Isus. Întotdeauna credințioșii descoperă în nenorocire bogăția harului. Nu numai în marile evenimente, ci și în cămăruță și pe patul suferinței se poate descoperi harul lui Dumnezeu. Încercările și suferințele nu înseamnă lipsa harului. Chiar și într-o nedreptate vizibilă, într-o umilire sau pierdere, harul poate fi prezent. Creștinul trebuie să descopere în toate evenimentele vieții lui revărsarea harului. „De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu” (Romani 8:28). ■

Virgiliu Peicu,
redactor-șef la
Curierul Adventist.

■ BISERICA DIN ROMÂNIA

LTA Craiova: 95,5% promovabilitate la BAC

Încă un an s-a încheiat și o nouă promoție a Liceului Teologic Adventist din Craiova a trecut pragul spre o altă etapă de viață. Nu s-au stins bine emoțiile serbării de absolvire, pentru că imediat au și început emoțiile examenului național de Bacalaureat. Mai întâi au fost competențele, apoi cele trei probe scrise. În cea mai mare parte a timpului, elevii și profesorii s-au pregătit pentru acest examen, însă emoțiile nu puteau fi ascuse în cadrul centrului de examinare de la Colegiul Național „Elena Cuza”.

Și de această dată, rezultatele au confirmat direcția ascendentă din anii

trecuri. Anul acesta, 95,5% dintre candidați au promovat examenul de Bacalaureat, situând liceul nostru pe locul 4 pe județ, după ce în 2012 am fost pe

locul 5. Au fost obținute 16 note de 10 de către cei 44 de absolvenți din cele două clase, media cea mai mare fiind de 9,97. La clasa de teologie au fost respinși 2, iar la clasa de matematică-informatică, procentul de promovabilitate a fost de 100%.

Lucrul în echipă, motivația spirituală și pregătirea pentru viață și-au dovedit încă o dată valoarea și eficiența. Nu ne rămâne decât să-L lăudăm pe Dumnezeu pentru lucrările Sale și pentru că Numele Său a fost proslăvit.

Prof. dr. Constantin Popescu, director al Liceului Teologic Adventist din Craiova

Studentii ITA, misionari în Rwanda

În perioada 1-22 iulie, un grup de nouă studenți de la Institutul Teologic Adventist, însoțiți de profesorul Gheorghe Modoran, au susținut o serie de conferințe biblice în Rwanda. Locul de cazare și al prezentărilor biblice a fost orașul Kigali, capitala țării. Iată câteva declarații ale studenților:

„Deși am plecat din România cu gândul că trebuie să vestim Evanghelia acelor oameni, am văzut că ei știu multe despre Dumnezeu. În plus, faptul că au o viață atât de simplă îi ajută să ofere un răspuns prompt invitației Cerului. Cred că noi, cei care *știm și avem*, nu suntem pregătiți pentru revenirea Sa. Această nouă descoperire m-a impresionat și mi-a dat mult de gândit.” – Romina Rotaru

„Nu am crezut că voi avea parte vreodată de asemenea experiențe. [...] Oamenii aceștia sunt foarte emoționali, vor să stea cu tine, să-ți vorbească, să te atingă. La începutul experienței, m-am întrebat de ce Dumnezeu m-a ales să prezint Cuvântul Lui în fața a 600 de oameni, pentru că sunt con-

știent că mai am de progresat în privința cunoștințelor de limbă engleză. Am înțeles mai târziu că tot ce contează este puterea Lui care te poate ajuta.” – Elvis Dumitru

„Chiar dacă prezența adventistă este numeroasă în Rwanda (1 adventist la 10 persoane), impactul prezentărilor a fost foarte mare. Majoritatea prezentărilor s-au ținut în aer liber – în grădini, pe terenuri de sport și chiar în stradă. În fiecare loc, conferințele s-au încheiat cu un botez. În cadrul acestor momente, au încheiat legământ cu Dumnezeu grupuri de credincioși având între 25 și 100 de persoane. Chiar dacă au trecut 20 de ani de la genocidul care a avut loc în această țară, acest eveniment dramatic este încă viu în mințile și în sufletele oamenilor. Am cunoscut numeroase istorisiri impresionante legate de acest eveniment dramatic, dar am văzut și puterea de vindecare a lui Dumnezeu.” – Lect. univ. Gheorghe Modoran

Implicarea studenților ITA în proiectele de misiune a devenit o tradiție în ultimii ani. Încă din 2004, tinerii

de la institut au lucrat ca misionari în Madagascar, Camerun (2005), Uganda (2006), Venezuela (2007), Malaezia (2008), Nicaragua (2009), Filipine (2010) sau în alte țări din lume. De asemenea, din anul 2009, în fiecare an, un grup de studenți lucrează, în perioada de vară, într-un proiect de colportaj în Canada, numit Canada Youth Challenge. La aceste proiecte de misiune externe se mai adaugă numeroase proiecte misionare din țară, în care studenții institutului sunt implicați anual.

De remarcat este faptul că tinerii care se implică în proiectele de misiune nu studiază numai în programul de Teologie Adventistă Pastorală, ci și în celelalte programe oferite de Institutul Teologic Adventist.

Preluare din Info Adventist nr. 642, din 26 iulie 2013

■ BISERICA MONDIALĂ

Campania „Misiunea în marile orașe” a cuprins întreaga lume

Acțiunile evanghelistice sunt în desfășurare în New York și se fac planuri ca și alte metropole ale lumii să fie incluse în campania „Misiunea în marile orașe”. În unele locuri, lucrările au început deja, iar în altele urmează ca în curând proiectele misionare să fie aplicate.

„Scrierile lui Ellen White ne arată foarte clar ce trebuie să facem pentru marile orașe”, a spus fr. Ted Wilson, președintele Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. „Avem nevoie de oameni care să manifeste dragostea lui Isus pe măsură ce înaintează în orașe.”

Fiecare dintre cele 13 diviziuni ale bisericii și-a stabilit o metropolă de pe teritoriul ei sau mai multe orașe care urmează să fie ținta acțiunilor misionare în următoarea perioadă.

Reamintim faptul că proiectul „Misiunea în marile orașe” este implementat și în România. Iată câteva dintre orașele în care au început deja acțiunile misionare sau în care urmează să înceapă: București, Craiova, Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, Brașov.

Nr.	Diviziunea	Metropola aleasă	Nr. locuitori (inclusiv zona metropolitană)
1	Africa Centrală și de Est	Kinshasa, Congo	12 milioane
2	Euro-Asia	Moscova, Rusia	11,5 milioane
3	Inter-Europeană	Geneva, Elveția	1,2 milioane
4	Inter-Americană	49 de orașe	-----
5	Nord-Americană	New York, SUA	18,8 milioane
6	Asia-Pacific	Tokyo, Japonia	35, 6 milioane
7	Sud-Americană	Buenos Aires, Argentina	12, 8 milioane
8	Africa de Sud – Oc. Indian	Luanda, Angola	7 milioane
9	Pacificul de Sud	Sidney, Australia	4,6 milioane
10	Asia de Sud-Pacific	Manila, Filipine	11,8 milioane
11	Trans-Europeană	Londra, Marea Britanie	15 milioane
12	Africa Vest-Centrală	Lagos, Nigeria	8 milioane
13	Asia de Sud	Mumbai, India	17 milioane

Un adventist din Pakistan a fost condamnat la închisoare pe viață pentru „blasfemie”

Un tribunal din Pakistan a condamnat la închisoare pe viață un tânăr adventist pentru presupuse acte de blasfemie la adresa profetului Mahomed.

Sajjad Masih, de 29 de ani, a fost găsit vinovat pentru că ar fi trimis mesaje telefonice blasfemiatoare unui membru al unei grupări religioase extremiste. Această sentință a fost dată în ciuda faptului că, ulterior, acuzatorul și-a retras declarațiile, iar procurorii nu au reușit să dovedească legătura tânărului adventist cu probele prezentate.

Javed Sahotra, avocatul lui Masih, care este și el adventist, a declarat că judecătorul a cedat presiunilor exercitate de grupările religioase extremiste, care sunt dominante în zonă.

John Graz, directorul Departamentului de Libertate religioasă al Bisericii Adventiste, a spus că „din păcate, cazul lui Masih nu este ceva neobișnuit. Membrii minorităților religioase din Pakistan trăiesc sub amenințarea permanentă că vor fi acuzați de blasfemie. Ei știu că nu pot conta pe un proces corect”.

Michael Ditta, președintele Uniunii Adventiste Pakistaneze, a spus că legile sunt deseori folosite pentru a se răzbuina pe creștini și pe alte minorități religioase. Populația Pakistanului este în proporție de 96% de religie islamică și numai 2% se declară creștini.

Masih a spus că la Secția de poliție a fost forțat să „mărturisească” faptul

că a trimis mesajele telefonice. Apoi, el a fost reținut în așteptarea procesului. După mai mult de un an și jumătate de la arestare, Masih a fost condamnat la închisoare pe viață, în ciuda faptului că, în timpul procesului, acuzatorul său a recunoscut că nu a primit niciun text blasfemiator, așa cum spusese inițial.

Mai mult, declarațiile colegilor de muncă ai lui Masih confirmă faptul că acesta era la lucru în Pakpattan în perioada în care este acuzat că ar fi trimis mesaje.

Sahorta, avocatul lui Masih, a spus că plănuiește să atace la instanța superioară această hotărâre.

La sediul Bisericii Adventiste din Maryland, SUA, John Graz și alți membri ai Comitetului pentru Apărarea Membrilor Persecutați din Motive Religioase monitorizează cazul lui Masih. Acest comitet are în atenție și cazul lui Antonio Monteiro, un alt membru adventist întemnițat pe nedrept în Togo.

„Dorim ca atât membrii noștri, cât și liderii politici să știe că Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea tratează cu foarte mare seriozitate aceste cazuri”, a spus John Graz.

Preluare de la ANN, 21 august 2013

În Egipt, o biserică adventistă a fost incendiată.....

Biserica adventistă din orașul Assiut, Egipt, a fost incendiată de un gup de manifestanți extremiști pe data de 14 august. Oficialii Bisericii Adventiste din Egipt au accentuat faptul că incidentul nu este parte a unei atitudini politice mai largi, ci a fost provocat de un grup extremist. Administrația locală a promis că va suporta cheltuielile necesare pentru repararea clădirii.

Biserica adventistă din Assiut, situată la aproximativ 350 de kilometri de Cairo, a fost atacată de un grup de protestatari, fiind aproape distrusă după ce i s-a dat foc. Pastorul și soția sa, care se ascuseseră la etajul superior al clădirii, nu au fost găsiți de atacatorii care au dat foc bisericii, fiind salvați din flăcări de vecinii musulmani.

„A fost vorba despre un mic grup de oameni, hotărâți să facă rău. Acest eveniment nu este reprezentativ pentru Egipt sau pentru poporul egiptean”, a declarat Llewlyn Edwards, președintele Câmpului Misionar Egipt-Sudan, cu sediul la Heliopolis. „Ca adventiști, ne dorim să avem relații strânse cu toți egiptenii, indiferent de religie. Vecinii musulmani care i-au salvat pe pastor și pe soția lui sunt reprezentativi pentru majoritatea egiptenilor”, a mai spus fratele Edwards.

Mai multe biserici creștine au fost atacate în Assiut, ca și magazinul Societății Biblice Egiptene. Guvernatorii regiunii au anunțat că vor plăti pentru reconstruirea tuturor bisericilor distruse în timpul manifestațiilor care au avut loc în mai multe orașe.

Biserica Adventistă deține două școli în Egipt: Academia Uniunii Nilului, la nord-est de Cairo, și Școala Adventistă din Zeitoun. Ambele școli au relații bune cu societatea în mijlocul căreia își desfășoară activitatea.

Preluare de la ANN, 15 august 2013

Primul joc biblic adventist pentru telefonul mobil.....

Primul joc adventist pentru iPhone și iPad a fost descărcat de 3 000 de ori în primele 48 de ore de la lansare.

Jocul „Heroes” (rom. – Eroi) se bazează pe istoriile de viață ale lui Avraam, David, Estera și ale altor personaje biblice proeminente. Utilizatorii pot învăța întâmplări din viața lor și își pot testa cunoștințele, răspunzând la cât

mai multe întrebări în 60 de secunde. Fiecare răspuns corect îi aduce jucătorului „mană”, pe care o poate „vinde” apoi pentru diverse indicii sau efecte, pe măsură ce accede la un nivel superior.

Sam Neves, creatorul jocului, spune că acesta este destinat să îmbogățească cunoștințele biblice ale jucătorilor, familiarizându-i cu biografiile perso-

najelor biblice. „Mi-am dat seama că, pentru a imprima un simțământ al identității noii generații, trebuie să le reamintim cine sunt adevărații eroi”, a declarat Neves. „Și ce modalitate mai bună poate fi găsită pentru aceasta decât a folosi un mijloc cu care ei sunt familiarizați?”

Sam Neves, care este pastor la Biserica Adventistă Wimbledon, din sudul Londrei, a spus că a observat o distanțare tot mai mare între tineri și Biblie. Jocul „Heroes” are în vedere tocmai această situație și, de aceea, jucătorii sunt puși în fața situației de a se întoarce la Scriptură pentru a obține un punctaj mai bun.

Neil Ah-Wan, designerul șef al jocului, susține faptul că se așteaptă ca acesta să fie căutat și de neadventiști.

„Este exact acel gen de lucru care poate stârni interesul cuiva care nu este atras de Biblie sau chiar de creștinism”, a spus acesta.

Pastorul Neves speră că, având de-a face cu eroii biblici, viețile celor ce vor juca „Heroes” vor fi, în cele din urmă, transformate. „Scopul nostru este ca oamenii să descopere cum pot deveni ucenici ai Eroului Suprem, Isus Hristos.”

„Heroes” a fost dezvoltat de către Movinpixel, o mică firmă din Regatul Unit specializată în programe pentru telefonul mobil. Movinpixel a dezvoltat înaintea „Advent Hymnal” și „iWorship”.

Jocul „Heroes” se poate descărca gratuit de pe iTunes App Store. Pentru detalii, accesați site-ul [HYPERLINK](http://hyperlink.com) „<http://movinpixel.com/heroesthegame>” <http://movinpixel.com/heroesthegame>.

*Preluare de la ANN,
15 august 2013*

■ ANUNȚURI

90 de ani de la construirea Bisericii Labirint - București.

Fiecare aniversare este o întoarcere în timp, trezind amintiri și reînnoind speranțe. Având în vedere faptul că

anul acesta se împlinesc 90 de ani de la construirea Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea Labirint, din București, în zilele de 11 și 12 octombrie 2013 va avea loc programul aniversar „Labirint – credință, dor și speranță”, care va evoca istoria bogată a acestei comunități și influența ei în dezvoltarea Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România.

Și pentru ca bucuria să fie deplină, sunt invitați toți cei care sunt legați sufletește de Labirint prin credința din inimă, prin speranța care ne unește pe toți și prin dorul după revenirea Mântuitorului nostru.

Pentru detalii, puteți suna la numerele de telefon: 0744 388 046 (pastor Leonida Ghioaldă) sau 0745 265 047 (pastor-asistent Adrian Petre).

■ CALENDARUL EVENIMENTELOR DIN LUNA OCTOMBRIE*

Data	Eveniment	Loc	Invitat/responsabil
7-13 octombrie	Instruire programul KID	Stupini	Elsa Cozzi , director Slujirea copilului EUD
11-13 octombrie	Convenție Interdepartamentală, „Biserica viitorului”	Arad „Salem”	Gustavo Squarzon , pastor SUA Daniel Chirileanu , Uniunea Română
15 și 16 octombrie	Consiliul capelanilor din școlile adventiste	Cernica	Bailey Gillespie , Universitatea La Sierra, SUA, Mario Brito, EUD
26 octombrie	Aniversare: 100 de ani de adventism la Timișoara	Timișoara	Teodor Huțanu , președintele Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea

*Anumite date și evenimente se pot modifica în timp.

Jurnalul unei adolescențe răpite

„Nu întotdeauna când pierzi ești un ratat.” (Camelia Cercel)

Acest articol este special. De obicei, paginile noastre redau modul în care au fost rezolvate diferite momente critice. Ne plac experiențele de viață care se termină frumos. Căpătăm speranță din speranța altora. Însă nu toate situațiile din viață se termină așa cum am vrea noi. Nu toate problemele au un final fericit. Și nici toate diagnosticele puse nu găsesc vindecare.

Credem că aceste cazuri cu final trist ne dau o lecție pe care nu o putem învăța din altă parte. Sunt cazuri în care parcă Dumnezeu este absent, parcă nu mai aude strigătul durerii, parcă nu mai vede lacrimile. Biblia abordează în mai multe feluri tăcerea divină. Avraam, Iov, David, Domnul Isus, Pavel – toți sorb până la capăt un pahar al suferinței care, la un moment dat, pare că nu are nici sens, nici logică.

Am ales ca, în acest număr, să redăm o istorie cu final trist. Mulți se vor regăsi în experiența fără răspuns și fără vindecare a Cameliei, iar lecțiile desprinse de aici îi vor ajuta să descopere o nouă perspectivă asupra suferinței.

Camelia și cancerul

Camelia Cercel s-a născut pe 15 februarie 1997 în Pucioasa, județul Dâmbovița. Era o fetiță nor-

mală și plină de viață. În luna octombrie 2009, Camelia a început să se plângă de o durere la brațul stâng. La control, medicul de familie a spus că „nu are nimic, probabil s-a jucat și s-a lovit”.

Însă durerea nu dispărea și Camelia a fost dusă la București pentru investigații. Acolo i s-a pus diagnosticul real – osteosarcomă cu metastaze pulmonare, gradul 4. După estimările medicului de acolo, Camelia ar mai fi avut doar șase luni de trăit. S-a dat atunci soluția amputării brațului – focarul bolii în acel moment. Dar, pentru că mama ei era la muncă în Italia, Camelia a fost adusă la Bologna, într-un spital specializat în tratarea celui tip de cancer.

A urmat un drum lung și greu. Timp de aproximativ un an și jumătate a mers la Spitalul din Bologna pentru ședințele de chimioterapie și intervenții chirurgicale. Au urmat patru intervenții la plămâni și una foarte complicată la braț – osul de la umăr până la cot a fost scos și înlocuit cu unul artificial.

La început, medicii erau optimiști. După primele intervenții, boala părea să dea semne de vindecare. Deși vizibil obosită din cauza intervențiilor, dar și a tratamentului greu de suportat, Camelia a trăit toată această perioadă având un optimism ieșit din comun. A fost mereu convinsă că rezultatele acestei lupte grele vor fi pozitive.

Perioada de tratament se încheie în luna noiembrie a anului 2011. Camelia și mama ei au revenit în România pentru a petrece sărbătorile acasă, cu familia. În luna februarie s-au întors în Italia pentru control. Din nefericire, analizele au scos la iveală că boala avansase destul de rapid în aproape tot corpul.

A urmat un ultim tratament la un spital din Torino. Însă organismul slăbit al Cameliei nu a reacționat la noua terapie, așa că medicii au renunțat să-i mai administreze vreun tratament. În final, a fost îndemnată să meargă acasă, acolo unde, asistată de un medic, familia să încerce să-i ofere condițiile unei vieți suportabile.

„Camelia”, spunea mama ei, „nu și-a pierdut niciodată speranța și încrederea în Dumnezeu. Chiar dacă purtăm în suflet multă durere, sun-

tem liniștiți în inimile noastre. În ciuda faptului că Dumnezeu a hotărât ca această minunată fată să se odihnească, noi credem că ea va fi mântuită, pentru că Îl iubea atât de mult pe Dumnezeu. Nici pe patul morții și al suferinței nu a încetat să creadă în El și în planul Său pentru ea.”

Camelia s-a stins în ziua de 21 iulie 2012, la vârsta de 15 ani și 5 luni.

Jurnalul unei adolescențe răpite

Camelia a decis ca lupta ei cu cancerul să fie consemnată într-un jurnal. Acesta nu este sistematizat, nici stilizat, ci redă realitatea crâncenă pe care o trăia. În jurnal, speranța cea mai vie se împletește cu descurajarea cea mai profundă, iar durerea cumplită, cu liniștea dinaintea altei furtuni. Meditațiile pe care suferința i le smulge unei fetițe de 15 ani ne pot fi de mare folos.

„Am decis să încep să-mi fac un jurnal, eu preferând să-l numesc «psihologul meu». Să-mi aștern amintirile și sentimentele, ca peste câțiva ani să fie citite, dar nu și trăite. Nu știu dacă aș mai suporta o clipă de durere, nu cred... Deși știu că o să mai am multe în viața mea, măcar știu că cele de fericire le vor bloca pe cele rele să mă mai atingă. Mai am o oră și trebuie să plec. Sunt agitată, deși nu prea arăt. Dar chiar sunt. Așteaptă-mi următoarele amintiri, *dear friend* (rom. – *dragă prietene!*)”

2/11/2011 – *Dragă jurnalule,*

Astăzi nu m-am putut abține; monstrul a ieșit din nou... Nu aș fi vrut ca asta să se întâmple. Până la urmă, am reușit să stabilim un câmp de pace. Fiecare luptă duce la un război. Cu fiecare secundă care trece, simt că nu mai pot face nimic și știu că, după tot ce s-a întâmplat, nimic nu va mai fi la fel...

Monștrii dinăuntru nostru ne împing cât mai mult spre dezastru. Nu-i pot învinovați. Așa au fost creați. Dar știu că, dacă îi combin un pic din fiecare, mă pot crea perfectă. Mie îmi este imposibil, dar știu că Tatăl meu poate. Dacă eu continui să mă rog, El mă poate ajuta.

.....
Când mă uit în oglindă, văd o altă persoană. Nu mai sunt eu. Abia dacă îmi mai văd trăsăturile care le aveam acum trei ani. Fața mea nu mai este aceeași. Pot să spun că nu mă mai recunosc.

7/11/2011 – *Dragă jurnalule,*

Încetul cu încetul, viața mea începe iar să ia contur. Numai dorința care bate în mine începe

să bată puternic. Sângele circulă cu viteza luminii. Inima îmi pompează rapid. Abia aștept să mă întâlnesc cu colegii mei. Le simt lipsa. Într-adevăr, am devenit foarte leneșă. Acum doi ani am încetat să mai fac lucrurile normale, căzând pradă bolii. Sunt conștientă de tot ce mi se întâmplă, dar, pur și simplu, nu-mi place ca alții să-mi strige-n față.

În seara asta trebuie să plec la Bologna!!! Sper doar ca Dumnezeu și medicii să-mi dea cea mai frumoasă veste. Să-mi spună: *Camelia, nu mai trebuie să faci nimic, ești vindecată; dacă vrei, îți scoatem chiar acum cateterul.* Știu că acesta este doar un vis, dar, cu ajutorul Domnului Isus, următoarea dată când îți voi scrie va fi o surpriză. Voi putea scrie: *Da, da, da sunt vindecată!* Nu voi înceta niciodată să sper. Câteodată, pur și simplu, îmi vreau viața înapoi, alte dăți, îmi zic: *Poate e mai bine așa.* Nici eu nu știu ce e mai bine.

9/11/2011 – *Dragă jurnalule,*

Mă simt bine, aștept cu disperare operația, deoarece știu că ea va însemna sfârșitul durerii mele. Tare aș vrea să merg acasă săptămâna viitoare, dar nu pot avea controlul absolut al vieții mele. Încerc să nu fiu supărată pe nimeni și pe nimic, nici măcar pe viață. Ce face un om cu ura pe care o acumulează în el...? Eu cred că nimic... Dar cu fericirea? Ei bine, te simți altfel și îți mulțumești Domnului pentru acel sentiment plăcut, cald și plin de adrenalină care te face să uiți durerea.

Simt cum corpul meu nu mai poate face față medicamentelor. Eu sunt o fire plină de viață și mi-e greu să stau toată ziua-n pat. Mă uit pe

amintiri care-mi aduc surprize plăcute. Îmi amin-tesc de mine, de cine eram eu odată, plină de viață.

Mă tot gândesc întruna la viața mea care va veni, fiindcă cea veche mai e doar o amintire. Ce a fost a murit, la fel și eu...

12/11/2011 – *Dragă jurnalule,*

Nu întotdeauna când pierzi ești un *looser* (rom. – *ratat*). Trebuie doar să știi cum să su-porți asta. Pentru că te vei simți ca un învingător.

24/11/2011 – *Dragă jurnalule,*

A fost o săptămână grea. Durerea m-a fă-cut sclavul ei. Am fost slabă și am căzut. Nu am putut avea nicio satisfacție, nici din partea sufletului, nici a corpului. Am plâns continuu, neputând să îmi stăpânesc durerea ce îmi înjunghia inima. Am fost complet neajutorată. Mi-am pus mai tot timpul întrebarea: De ce? Nu mi-am putut răspunde, însă mă consolau vorbele dulci ale mamei. Încă mai plâng, deoarece durerea nu s-a sfârșit aici. Lacrimile încă mai curg, ca un izvor. Sufletul meu plânge în armonie cu corpul... Îmi pare rău că m-am maturizat și că nu am ră-mas un copil. Poate văd viața cu aceiași ochi, dar problemele din viața mea mă trezesc la realitate. Sunt un monstru al durerii. Încerc să-mi trăiesc viața fără ea, dar nu pot, din păcate.

Au venit rezultatele. Nu sunt deloc bune, deci știu că vacanța mea nu va începe prea curând. Și aveam atâtea visuri, atâtea speranțe că se va ter-mina. Nu mai pot. Cum de sunt un măr putrezit? Cum? Sper doar ca Domnul să aibă un plan pen-tru mine, fiindcă a început să-mi fie frică. Simt în mine un tremur pe care nu aș vrea să-l simt. Nu mi-a fost niciodată așa de teamă ca acum. Mărul putrezit a fost curățat, dar încă se află pe jos, iar toamna e aproape pe sfârșite. De ce nu pot fi în copac cu alte mere? De ce codița mi s-a rupt? De ce viața mi s-a terminat acum doi ani? De ce trăiesc doar pentru alții? Doar pentru a fi un obiect iubit? Vreau viața mea, dar, dacă nu se poate, vreau doar să nu mă mai doară și să nu-mi mai fie frică. Ar fi egoism din partea mea dacă aș fugi și i-aș lăsa pe cei dragi să sufere. Dar am un presentiment că deja asta fac. Doar că m-am întors și le-am stricat viețile. M-am săturat ca al-tora să le fie milă de mine, dar știu că, fără milă, aș fi fără suflet, așa că oricât de mult aș alunga-o, am nevoie de ea mai presus de orice.

Nu m-am așteptat niciodată la acest viitor sumbru, dar se întâmplă. Sper doar să vină tim-pul în care să tresalt de bucurie, fiindcă nu mai pot. Lupta pentru mine s-a încheiat, doar un mic

repaus pentru sufletul meu m-ar putea arunca din nou în bătălie.

.....
Încep să cred că singura care mă cunoaște și mă înțelege sunt eu. De ce? Pentru că imediat cum fac ceva și zic ceva, toți sunt împotriva mea.

Mă simt uitată, lăsată într-un loc, plină de praf. Cei pe care-i credeam prieteni nu-mi sunt, de fapt, sau cel puțin nu arată. Adică, mă uit la colegii mei; ei într-adevăr nu știu prin ce trec și câtă nevoie am de ei... Le simt dorul la toți, dar de ce vorbim doar o dată pe lună? De ce? Mă simt izbită de un perete, lăsată să mor și uitată..., dar, clar, eu nu voi face aceeași greșală ca ei..., eu le voi da bucuria mea, iar dacă vreodată cineva la care țin va fi în postura mea, voi sări și-l voi ajuta. De ce? Pentru că organismul uman a fost creat cu sentimente. Ar fi mai ușor dacă nu am avea monștri, dar atunci ce rost ar mai avea viața?

Îmi este frică, recunosc! Nu știu momentul în care Dumnezeu va veni să mă ia. Problema este că nu mă simt pregătită pentru asta. Îmi e teamă, nu mă cred îndeajuns de credincioasă pentru a fi luată.

Doamne, doar Te rog, ajută-mă și pocăieș-te-mă ca să pot fi cu Tine pe vecie! Sunt conștientă că este mult mai frumos decât aici. Nici nu-mi pot imagina frumusețea cu care îi vei în-tâmpina. Tu ne-ai învățat să gândim pozitiv, deci eu cred că voi fi mântuită. Deși fac multe lucruri de care nu sunt mândră, cred în bunătatea Ta!

Lección Cameliei

Camelia a înțeles o lecție profundă, pe care a scris-o pentru noi. În acest timp când toți luptă pentru performanțe, câștiguri și premii, Came-lia ne spune că „nu întotdeauna când pierzi ești un ratat”. Chiar dacă pierzi lupte, chiar dacă pici examene, chiar dacă falimentezi și chiar dacă îți pierzi viața, totuși nu ești pierdut și nu ai pierdut pentru totdeauna. Camelia s-ar bucura să știe că mesajul ei, strâns din suferință, i-a ajutat pe mulți să-și ridice fruntea. Și nu este oare acesta și me-sajul pe care Domnul Isus ni-l lasă pe Golgota?

„Când ți se deschid ochii și vezi ce se întâm-plă în jurul tău, abia atunci realizezi cât de im-portante sunt și cele mai banale lucruri. Când pierzi pe cineva drag, care pleacă uneori prea devreme de lângă tine, abia atunci pui preț pe viața ta, pe viață, în general. Când pierzi un om drag sufletului tău, îți mai rămâne doar să sper-i că într-o zi ai să-l revezi. Constați atunci că nici măcar moartea nu te mai sperie.” (*Familia*) ■

Comunitatea Râmnicu Vâlcea

Așteptarea organizată a Mântuitorului a început în Râmnicu Vâlcea, în anul 1928, odată cu formarea primei grupe aparținând Bisericii Adventiste de Ziua a Șapte, grupă ce număra aproximativ 10 credincioși. Primele întâlniri au avut loc într-o casă de lângă Sanatoriul TBC, în apropiere de Episcopia Râmnicului. Formarea acestui nucleu și, implicit, pătrunderea adventismului în Râmnicu Vâlcea sunt strâns legate de activitatea fratelui Petre P. Paulini, care și-a petrecut aici o parte din copilărie, precum și stagiul militar. Tot aici, a avut loc prima întâlnire dintre Petre P. Paulini și Ștefan Demetrescu, personalități care au marcat profund istoria de început a Bisericii Adventiste din România.

După mai multe mutări în case particulare, comunitatea a funcționat cu chirie la Biserica Luterană între anii 1945-1970, iar din anul 1970 s-a mutat în clădirea actuală, strada Pătrașcu Vodă nr. 9, clădire ce a fost inaugurată în anul 1974. La Revoluție, comunitatea Râmnicu Vâlcea se apropia de 300 de membri. Prin implicarea ace-

tora în misiune, în anii care au urmat, s-au înființat comunitățile Călimănești, Brezoi, Budești și Râmnicu Vâlcea 2, precum și grupele Govora Băi și Racovița. În perioada 2007-2013, pe lângă comunitatea Râmnicu Vâlcea 1 a funcționat Grădinița „Micul Prinț”.

În prezent, cei 325 de membri ai celor două comunități din municipiul Râmnicu Vâlcea, împreună cu cei peste 50 de copii și tineri aparținători, se implică în diverse programe cu caracter misionar, cum ar fi: Expo-sănătate, cluburi de sănătate, concerte misionare, evanghelizări publice, prin care doresc să dea o mărturie eficientă locuitorilor din această zonă a țării.

*Florian Cirnu,
pastor în Conferința Oltenia.*

Belarus

Cu o populație estimată la 9,45 de milioane de locuitori și un teritoriu de 207 595 km², Republica Belarus a fost cea mai mică dintre cele trei state slave care au format, inițial, Uniunea Sovietică. Deși are o identitate etnică distinctă și o limbă specifică, totuși țara nu a fost organizată ca un teritoriu independent decât pentru o scurtă perioadă de timp, în 1918, declarându-și definitiv independența ca stat abia în 1991. Este o țară continentală, așezată între Letonia, Lituania, Rusia, Polonia și Ucraina. Capitala țării este Minsk. Se estimează că aproape 40% din suprafața țării este acoperită de păduri, o mare parte dintre ele fiind consemnate în patrimoniul UNESCO, datorită vechimii lor. Aproape jumătate din populație se consideră fără religie sau atee, restul considerându-se în majoritate creștini ortodocși. Pe lângă aceștia, mai pot fi întâlnite comunități romano-catolice, protestante sau musulmane.

Mesajul adventist a fost predicat pentru prima dată în 1924, când a fost înființată prima grupă de credincioși la Zhoekino. De aici, mesa-

jul s-a răspândit și în alte zone, în 1930 existând deja 6 biserici și peste 200 de membri. În următorii 30 de ani, comunitățile au reușit să crească, ajungând la 550 de membri, fără să existe însă o structură organizatorică între ele. Conferința Belarus a fost organizată în 1978 și reorganizată în 1992, când a fost inclusă în Diviziunea Euro-Asia, împreună cu cele 18 biserici locale și cu cei 2 610 membri.

Astăzi, în Belarus sunt peste 4 000 de membri adventiști, organizați în 65 de biserici și 27 de grupe.

În noiembrie 2012, Ted Wilson, președintele Conferinței Generale, a vizitat Republica Belarus, fiind primul președinte al Conferinței Generale care vizitează Biserica Adventistă de aici. Cu această ocazie, a fost inaugurat un ansamblu de clădiri, construit în Minsk, ce cuprinde o sală de cult, diferite anexe pentru activitățile misionare ale bisericii, precum și un studio pentru nou-înființatul Centru al televiziunii adventiste de aici.

Adrian Neagu, pastor în Conferința Oltenia.

Misiunea universității (II)

O abordare din perspectiva filosofiei creștine a educației

În numărul trecut, am început o incursiune în semnificația și evoluția misiunii universității. Începând din Evul Mediu târziu, continuând cu perioada Renașterii și a apariției statelor naționale, universitățile și-au adaptat și dezvoltat misiunea, continuând să o facă și în perioada următoare.

Odată cu apariția statelor naționale și cu naționalizarea majorității universităților europene, universitatea de stat a devenit din ce în ce mai prezentă în peisajul academic. Trebuie să spunem însă că există mulți critici ai acestui mod de organizare a învățământului superior, pe care îl consideră ca fiind o manieră subtilă prin care statul își inoculează propriile idei și principii în mintea studenților și apoi în întreaga societate.

Excepție de la o asemenea organizare fac Statele Unite și Canada, care nu au naționalizat niciodată colegiile sau universitățile, extinzând filosofia liberală și la sistemul educațional.

Universitățile americane și-au propus să servească nevoilor individului și, începând cu 1862, ele promovează principiul universității aflate în slujba comunității. Această idee se referă la a oferi cetățenilor cunoștințele și rezultatele activității de cercetare prin cercetare aplicată, cursuri în afara campusului, consultanță și analiză pentru comunitate în diverse domenii etc.

În prezent, multe dintre cele mai mari universități ale lumii se înscriu în tradiția europeană. Chiar și universitățile americane depind

astăzi într-o mare măsură de guvernul federal, ca furnizor important de fonduri pentru cercetare. Din tradiția humboldtiană, universitățile de azi au preluat integrarea misiunii instruirii cu cea a cercetării; libertatea academică pentru profesori și studenți în ce privește predarea, cercetarea, învățarea; metoda seminarului; extinderea domeniilor de studiu; cercetarea aplicată etc.

În urma acestor evoluții, declarațiile de misiune ale universităților laice contemporane înglobează trei aspecte de bază – instruirea, cercetarea și serviciile aduse comunității.

De ce o universitate creștină/ confesională?¹

În acest context, mai au universitățile confesionale ceva semnificativ de oferit, în plus față de cele laice?

Răspunsul este, în opinia noastră, unul categoric afirmativ, creștinismul oferind o viziune mai largă asupra sistemului educațional. Din perspectivă creștină, adevărata educație înseamnă mai mult decât a acumula cunoștințe într-un anumit domeniu, mai mult decât pregătirea, oricât de temeinică, pentru viața de acum. Adevărata educație privește întreaga ființă și întreaga perioadă de existență a acesteia.²

Din acest motiv, fără a face rabat de la pregătirea de specialitate, scopul principal al unei universități confesionale este acela de a-l ajuta pe student să Îl cunoască pe Hristos, să Îl accepte ca Mântuitor și să dezvolte un caracter asemenea caracterului Lui. Căci „ce folosește unui om să câștige toată lumea, dacă își pierde sufletul?” (Marcu 8:36). ■

¹ Sintagma de „universitate creștină” este greu de definit și delimitat. Termenul „creștin” comportă multe nuanțe și asocieri, motiv pentru care este preferată sintagma de „universitate confesională”, care exprimă mai clar aderența la un set de principii definitorii pentru confesiunea religioasă ce susține instituția respectivă.

² Ellen White, *Educație*, Editura Viață și Sănătate, București, 2001, p. 9.

Roxana Paraschiv,
profesoară la Institutul
Teologic Adventist.

Mariana Mihai sau Puterea simplității

Psalm

O, Domnul meu ce m-ai creat,
Cu bucurie vin la Tine...
Îți simt iubirea ne-ncetat
Și mângâierile divine.

Cât de curat trimiți Lumina
În bezna ce mă înconjoară,
Cu bunătate îmi speli vina...
Te strâng la piept, Sfântă comoară!

O, Doamne, Tu mă cercetezi,
Mă știi cum sunt și cum pot fi;
De m-aș ascunde, tot mă vezi.
Dă-mi, Doamne, dor de veșnicii!

Aceasta este o poezie foarte simplă, ar putea spune cineva. Cei care o cunosc pe Mariana Mihai vor fi de acord că tocmai această simplitate conferă forță, bogăție și farmec versurilor sale. În colecția personală de poezie a Mariane Mihai, tipărită de curând la Editura TOPOEXIM (2013), simplitatea este ridicată la rangul de putere. Acest fapt este mărturisit chiar de poetă în poezia „Puterea simplității”, care dă titlul volumului. *Minunea ce-o purtăm în noi... / se cheamă simplu, Simplitate* (p. 85)

Pentru autoarea acestui *Psalm*, poezia și scrisul poeziei constituie mai mult o chestiune existențială decât un hobby. Ea scrie ca să-și facă existența cât de cât acceptabilă. Prietenii ei (și are din ce în ce mai mulți prieteni în ultima vreme) știu de ce. Pentru Mariana Mihai, scrisul este o formă de supraviețuire într-un univers personal îmbibat până la refuz în suferința fizică. Dacă nu ai cunoaște-o, doar citindu-i versurile, nici n-ai bănuși din câtă durere și cu câtă trudă a trupului se naște fiecare vers.

În prefața cărții Mariane Mihai, poetul George Tei, mentorul poetei, de altfel, face următoarea remarcă: „Da! Dumnezeu a îndemnat-o pe Mariana Mihai să scrie poezie pentru a-i face suferința să dispară.” (*Puterea simplității*, p. 5, 6) Poeta, înțelegând mesajul, s-a apucat să scrie pentru a-I mulțumi Lui.

Mariana Mihai nu crede despre sine că este poet, dar mărturisirea simplă și sinceră pe care o face în poezie despre sine demonstrează existența certă și productivă a harului poetic: *Nu sunt poet, dar simt frumos! / Iubesc, visez și îndrăznesc / Frumosului să-i dau prinos / Și Cerului să-i mulțumesc... / Nu sunt poet, dar sunt un om / care visează în catrene... / Dormind la umbra unui pom, / Îmi scutur visul peste vreme* (p. 9).

Așa cum se întâmplă la cei mai mulți autori creștini, creația literară a Mariane Mihai devine modalitate de închinare și rugăciune: *În rugă-mi plec genunchii la ceas de inserare / și inima spre ceruri cu dragoste mi-o-ndrept, / Îți mulțumesc, Părinte, că mi-ai făcut cărare / Și pașii ăștei zile i-ai pus pe drumul drept.* („Rugă de seară”, p. 86)

Natura și dragostea nu pot ocoli pe niciun poet sau poate că poetul nu le poate ocoli pe cele două. *Să-ți fie gândurile flori, / Cărarea vieții – o lumină. / Să zugrăvești viața-n culori / De cer și dragoste divină.* („Urare pentru tine”, p. 90) Aceste versuri au un farmec aparte atunci când știm că le sunt adresate celor dragi din jur, celor foarte dragi care sunt departe. „Acum dar rămân acestea trei: credința, nădejdea și dragostea, dar cea mai mare dintre ele este dragostea” (1 Corinteni 13:13). ■

Ion Buciuman este pastor și realizator la SperanțaTV.

Legea talionului sau Legea lui Hristos?

Perspective istorice

Răzbunarea sângelui este o practică foarte des întâlnită în Vechiul Testament încă de pe primele pagini ale Bibliei. Cain este extrem de furios pentru nedreptatea care credea că i se făcuse cu privire la jertfa adusă și, drept urmare, își ucide fratele. Fiul său Lameh declară: „Am omorât un om pentru rana mea și un tânăr pentru vânățile mele” (Geneza 4:23). Un alt exemplu de cruzime îl descoperim în acțiunea fraților Dinei, când au auzit de păcatul pe care îl săvârșise Hamor, fiul lui Sihem, față de sora lor. Acesta le propune plata zestrei cuvenite, a unei despăgubiri, dar ei recurg la un vicleșug pentru a trece prin ascuțișul sabiei întreaga cetate Sihem.

Legea talionului a fost dată pentru a îngradi aceste abuzuri. Astfel, această lege, îngăduind încă împlinirea setei de răzbunare, a fost dată de Moise pentru a limita acest gen de abuzuri și excese de violență. Privind astfel lucrurile, legea talionului ne apare ca fiind una milostivă, într-o vreme în care cruzimea nu avea margini. Răzbunarea nu avea voie deci să fie mai mare decât răul pățimit și nici nu trebuia

îndreptată asupra celor nevinovați. Descoperiri arheologice recente au arătat că legile mai vechi decât legea talionului erau mult mai umane decât aceasta, ceea ce confirmă cuvintele Domnului Hristos din Evanghelie: „La început, n-a fost așa.”¹

Reminiscente ale acestei legi se pot vedea chiar și în zilele noastre, cu toate că ea a fost desființată și din punct de vedere civil, nu doar

religios, cu mult timp în urmă. Primul om politic care s-a ridicat împotriva acestei legi a similarității a fost Carol cel Mare (742/748-814 d.Hr.), prin legea Wergeld – „prețul omului”. Legea permitea plata unei sume de bani drept compensație pentru o persoană vinovată de ucidere sau de o altă crimă gravă.²

Ură justificată

Multă vreme am fost preocupat să înțeleg, în lumina Evangheliei, mai multe versete din Vechiul Testament, versete care legiferează ura, mânia, răzbunarea, bineînțeles dacă acestea sunt justificate. „El privește cu dispreț pe cel vrednic de disprețuit, dar cinstește pe cei ce se tem de Domnul” (Psalmii 15:4). „Să nu urăsc eu, Doamne, pe cei ce Te urăsc și să nu-mi fie scârbă de cei ce se ridică împotriva Ta? Da, îi urăsc cu o ură desăvârșită, îi privesc ca pe vrăjmași ai mei” (Psalmii 139:21,22).

Cine este cel vrednic de disprețuit? Cine merită răzbunarea? Cred că cei vrednici de dispreț sunt, în primul rând, omeneste vorbind, cei care se așază într-o poziție de împotrivire față de Dumnezeu, persecutorii credinței, fie ei din biserică, fie din afara ei. În al doilea rând, cei care m-au nedreptățit pe mine, pe copiii mei, pe soția mea, familia mea, prietenii mei. În al treilea rând, cei care nu m-au afectat pe mine sau pe cineva din cercul meu de prieteni cu nimic, dar au afectat viața altor semeni de-ai mei pe care nu-i cunosc, dar care nu meritau un astfel de tratament. Ei merită dispreț, „talionic” vorbind!

Alexandre Dumas, în romanul *Contele de Monte Cristo*, prezintă în fața cititorului povestea unui tânăr care are toate motivele să se războvească pe fostul său prieten din tinerețe, care îl trădase cu ani în urmă, aruncându-l în închisoare și căsătorindu-se cu prietena lui. Fiecare act al răzbunării este justificat prin gândul că vina

¹ <http://www.gandul.info/magazin/imaginea-sculptata-a-turnului-babel-a-fost-descoperita-pe-o-tablita-de-piatra-veche-de-2-500-de-ani-9113845>

² <http://ro.wikipedia.org/wiki/Wergeld>

îi aparține celui care s-a purtat cu răutate, deci merită o astfel de corecție.

Acest raționament este justificat prin legea talionului, care cheamă la judecată. Dar, după legea lui Hristos, sentimente de dragoste, de milă și de bunătațe trebuiau să-i inunde sufletul devastat, răvășit, pentru prietenul său care nu merită. Dar totuși cineva trebuie să facă și dreptate, nu? „Așadar, omule, oricine ai fi tu care judeci pe altul, nu te poți dezvinovăți, căci, prin faptul că judeci pe altul, te osândești singur, fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleași lucruri. Știm, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotriva celor ce săvârșesc astfel de lucruri este potrivită cu adevărul” (Romani 2:1,2).

Dragoste fără justificare

Au rămas întipărite pentru totdeauna în istoria umanității cuvintele lui Hristos rostite pe cruce: „Tată, iartă-i, căci nu știu ce fac!” (Luca 23:34). Încă răsună ecoul lor. Meritau ei oare iertare? Nu! Și totuși Domnul Se roagă pentru iertarea lor, lăsându-ne un exemplu care va spulbera cele mai bune justificări ale urii. Aceleași cuvinte le-a folosit și Ștefan atunci când a fost condamnat la moarte. Printre călăii săi era și un tânăr, care, după legea talionului, merita moartea, dar care va deveni cel mai mare misionar prin puterea legii dragostei lui Hristos.

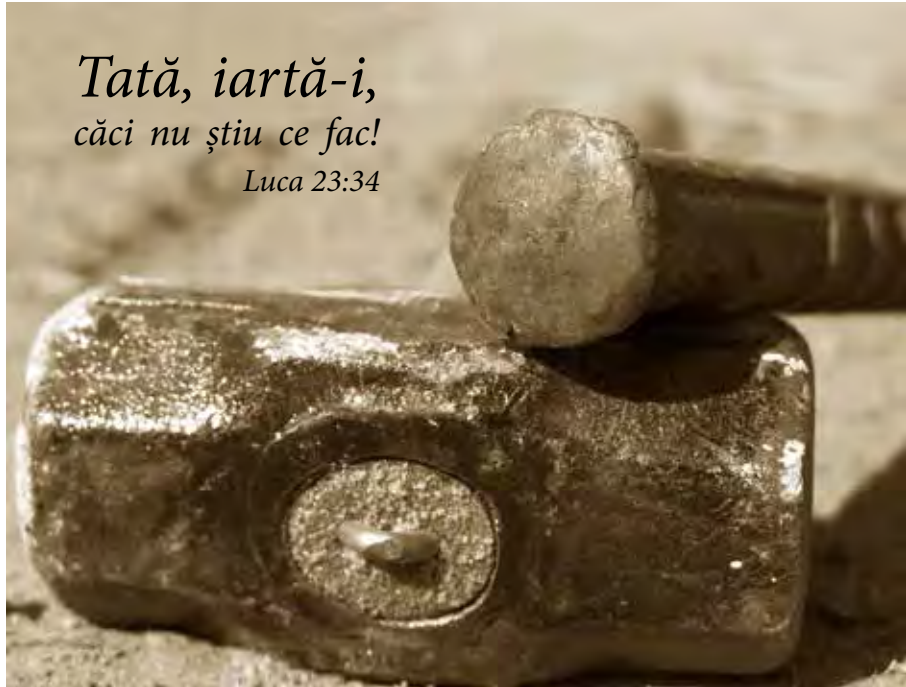
Michael H. Hart, în cartea *100 de personalități din toate timpurile care au influențat evoluția omenirii*, Îl amintește pe Isus Hristos, care, pentru prima dată în istorie, a propus iertare chiar și pentru dușmani. Însă cuvintele Sale nu au fost înțelese și trăite în viața discipolilor Săi de mai târziu, care au folosit forța fizică și violența pentru a-și câștiga și consolida poziția politică și religioasă, contrar exemplului oferit de Hristos, conchide Hart.

În timpul cruciadelor, soldaților li se spunea: „Să omori un păgân nu e un păcat, ci este calea spre rai.” În numele religiei, am văzut fanatici de toate credințele comițând atrocități. Am văzut prea multă religie în ochii multor criminali. Sfințenia se vede în faptele bune, în curajul de a-i ajuta pe cei neputincioși și în bunătațe.

Petru a căutat și el o dezlegare de la Hristos, invocând argumentul celei de-a șaptea greșeli. I s-a părut absurdă situația în care, dacă nu am nicio vină, să mă port frumos ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Domnul i-a spus că dragostea nu contabilizează greșelile, ci caută orice ocazie care se ivește pentru a se purta cu bunătațe, pen-

*Tată, iartă-i,
căci nu știu ce fac!*

Luca 23:34

tru ca, în final, să se realizeze împăcarea (vezi Matei 8:21,22).

Astfel, adevăratul creștin nu este deci acela care pune drepturile sale mai presus de toți, ci acela care știe să lase în urmă chiar și drepturile sale dacă, în felul acesta, poate să vindece neputințele sufletești ale cuiva.

În legea dragostei lui Hristos nu există justificare pentru ură, răzbunare sau menținerea unei atitudini neiertătoare față de semenul tău. „Așa că, dacă îți aduci darul la altar și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta (nu trebuie să ai tu ceva cu el), lasă-ți darul acolo, înaintea altarului, și du-te întâi de împacă-te cu fratele tău, apoi vino de adu-ți darul” (Matei 5:23,24).

A-ți cere iertare nu înseamnă că tu ai greșit și celălalt are dreptate de fiecare dată, ci doar că ție îți pasă mai mult de acea relație decât de orgoliul tău.

Iertarea este opusă legii talionului. Multă vreme am crezut că suntem datori să-i iertăm pe cei care merită, pe cei care se căiesc, cei cărora le pare rău, cei care vin și, rugător, ne cer să trecem peste greșeala comisă față de noi. Bine pentru bine și rău pentru rău, nu-i așa? Aceasta este legea talionului. Noi însă ne luăm numele de la Hristos, care ne-a învățat o altă lege – legea dragostei necondiționate. Cărei legi te vei supune de azi înainte? ■

Beniamin Sisu este pastor în Conferința Oltenia.

ESTONIA – Lumina adventistă, acolo unde nopțile sunt lungi

El a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr-unul singur, să locuiască pe toată fața pământului; le-a așezat anumite vremuri și a pus anumite hotare locuinței lor” (Faptele 17:26). Cele aproape cinci luni petrecute în Estonia au fost pentru mine timpul în care Dumnezeu mi-a vorbit într-un mod diferit decât a făcut-o până acum. Deși departe de cei dragi, Isus mi-a fost mai aproape ca niciodată.

Despre Estonia

Estonia se învecinează cu Marea Baltică la vest, la sud cu Letonia, la est cu Rusia și la nord cu Finlanda, despărțită de Golful Finic. Estonia este o țară maritimă. Linia țărmului măsoară 768,6 km și are peste 1 500 de insule, majoritatea fiind nepopulate. Și-a dobândit independența de sub dominația sovietică la 20 august 1991. A devenit membră NATO la 29 martie 2004, a Uniunii Europene la 1 mai 2004, și a zonei euro la 1 ianuarie 2011. Este cea mai bogată țară baltică, bine dezvoltată tehnologic, cu un sector puternic în informatică.

Estonia are o populație de 1,4 milioane de locuitori. Aproximativ două treimi din populație sunt de etnie estonă. Limba oficială a țării este estoniană, dar se vorbește în mod frecvent și limba rusă. Majoritatea estonienilor sunt de religie lute-

rană, pe când minoritatea rusă este ortodoxă.¹ Cu toate acestea, Tom Esslemont, de la *BBC News*, spune că Estonia este cea mai secularizată țară din lume. El afirmă că doar 20% dintre estonieni cred în existența lui Dumnezeu.²

Scurt istoric al Bisericii Adventiste din Estonia³

La începuturile prezenței adventiste (anul 1897), biserica a fost alcătuită din estonieni și ruși. Pe parcurs, după ce biserica a cunoscut o creștere semnificativă, s-a recurs la împărțirea ei, formându-se două biserici (estoniană și rusă). Până la câștigarea independenței statului estonian, cultele religioase au fost asaltate constant de convingerile ateiste ale Uniunii Sovietice, fapt resimțit și de membrii adventiști.

Daniel Reband, pastor și director al postului de televiziune *Hope Channel Europa*, mi-a relatat un eveniment interesant din perioada când autoritățile sovietice au interzis întâlnirile publice ale membrilor adventiști în biserici. Aceștia au fost nevoiți să-și schimbe spațiul destinat întâlnirilor. Astfel, au închiriat o sală de sport, nu prea mare, dar suficient de încăpătoare pentru ei, unde se puteau întâlni Sabat de Sabat. În interior erau expuse diverse tablouri cu reprezentanți de seamă ai comunismului. Rugăciunile credincioșilor au fost ascultate mereu de către Dumnezeu, în ciuda privirilor necruțătoare ale „icoanelor” comuniste.

În prezent, există 20 de biserici adventiste cu membri estonieni (aproximativ 1 600) și 3 biserici formate din membri vorbitori de limbă rusă (aproximativ 280). Pe lângă acestea, mai există alte 6 grupe de credincioși.

¹ Wikipedia;

² www.bbc.co.uk/news/world-europe-14635021;

³ Mulțumesc lui Daniel Reband, David Nõmmik și Karin Klotško pentru contribuția lor la realizarea acestui articol.

Vlad, în mijlocul unui grup de tineri ruși

David Nõmmik, președintele Conferinței Estoniene

Activitățile bisericii

Pe lângă transmiterea mesajului Scripturii prin intermediul radioului, biserica estoniană este activă și în ce privește folosirea internetului. Pe site-ul oficial există un link dedicat rugăciunii. Am întrebat mai multe despre acesta și mi-a fost relatată următoarea experiență. O doamnă de origine estoniană, plecată în SUA de mai bine de 10 ani, ajunsese în pragul sinuciderii ca urmare a unei depresii, acutizată de divorț. A accesat acest link, considerându-l oportun pentru a-și exprima durerea. În același timp, una dintre persoanele dedicate rugăciunii era on-line. A înțeles nevoia femeii suferinzi și i-a răspuns imediat, încurajând-o. La scurt timp după această întâmplare, doamna s-a întors în Estonia complet schimbată, manifestându-și dorința de a fi membră a Bisericii Adventiste. Dumnezeu este minunat și continuă să ne uimească. El Se folosește de fiecare dintre noi prin modalități la care poate nici nu ne gândim.

În fiecare vară, biserica rusă din Estonia organizează tabere, unde, în medie, participă 40 de copii, dintre care aproximativ 30 provin din familii neadventiste. De asemenea, biserica de limbă rusă din Tallinn ia parte la evenimentul național dedicat bisericilor acestui oraș. Pe parcursul unei zile, ușile tuturor bisericilor sunt deschise vizitatorilor. Membrii adventiști folosesc această ocazie, susținând concerte afară, în fața bisericii.

Implicarea tinerilor

Mi-a plăcut mult Festivalul de tineret prezentat de biserica estoniană, deoarece fiecare aspect al organizării, împreună cu susținerea și prezentarea, au fost realizate ireproșabil, exclusiv de tineri. Spre final, am vorbit cu președintele Conferinței Estone, David Nõmmik, care nu a fost implicat în niciunul dintre punctele festivalului.

Printre altele, mi-a spus: „În fiecare an le-am încredințat diverse sarcini tinerilor și am observat că sunt în stare să facă orice foarte bine. Anul acesta m-am decis să îi las doar pe ei să realizeze totul. Se descurcă excelent, după cum vezi.”

Am rămas plăcut impresionat și de importanța pe care estonienii adventiști o acordă pregătirii premaritale. Una dintre familiile de prieteni ruși avea un băiat care s-a logodit cu o fată din Polonia. La scurt timp după acest eveniment, familia fetei a venit în vizită la familia băiatului. Am crezut că este vorba doar de o vizită de cunoaștere, dar ulterior am înțeles că este mai mult decât atât. Ca o tradiție, timp de o săptămână, cele două familii obișnuiesc să viziteze diverse locuri, să ia masa împreună și să participe la activitățile casnice. Pe lângă acestea, își rezervă un timp special pentru a-i sfătuși pe cei doi în ce privește căsnicia și felul în care să-și mențină relația cu Dumnezeu. Se roagă împreună în fiecare seară, întreaga săptămână.

Muzica

Muzica a fost întotdeauna parte importantă a bisericilor estoniene. Pentru festivalul din primăvara anului trecut, s-a format, în Tallinn, o orchestră și un cor, conduse de Marjam Kalmus și Raely Florea.

Biserica rusă organizează concerte pe diverse teme. În fiecare an este organizat un festival de muzică, la care participă membrii adventiști ruși din Estonia și Letonia. Grupul bărbătesc, condus de Genry Tron, este de asemenea implicat activ în toate evenimentele bisericii. Repertoriul abordat cuprinde piese aranjate sau compuse de dirijorul lor în diverse limbi, precum rusa veche, engleză, armeană și georgiană.

Perspective

Directoarea Departamentului Comunicații al Conferinței mi-a răspuns foarte optimistă atunci când am întrebat-o despre viitorul bisericii estoniene: „Sunt convinsă că biserica va crește. În ultimii cinci ani, am avut o serie de tineri doritori să slujească misiunii, devenind pastori sau lucrători biblici. Ei sunt foarte activi și relaționează eficient cu cei care doresc să-L găsească pe Hristos.”

La întrebarea care latură a bisericii ar trebui îmbunătățită, mi-a răspuns: „Ne dorim creșterea în Hristos, îmbunătățirea relației cu El și folosirea cu înțelepciune a ocaziilor oferite în vederea propovăduirii Evangheliei.” ■

Vlad Răzvan Baciu este coordonatorul Departamentului Muzical al Uniunii Române.

Dumnezeul nostru viu!

Există o expresie în Biblie căreia, uneori, nu i se dă importanța cuvenită la nivel practic. Aceasta este exprimată de Dumnezeu sau de oameni: Domnul, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.¹

Isus Hristos comentează acest concept când le răspunde saducheilor, care nu credeau în înviere: „Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii. Tare vă mai rătăciți” (Marcu 12:26,27).

În fiecare om există sămânța credinței. A crede în Dumnezeu este o demnitate și răspunde perfect ca o ultimă piesă de puzzle în tabloul frumos al creării acestei ființe minunate.² Nu poți avea tabloul perfect fără această ultimă piesă, pentru a te bucura deplin de existență.

În acest context, se dă o luptă uimitoare pentru credință, ca parte a sufletului omului.

Închinarea, răspunsul credinței

În societatea noastră, închinarea la morți este o plagă, ca un răspuns la ce înseamnă credința și Dumnezeul creștinismului modern. Omul trebuie să se bucure de viață. Morții nu pot influența ființele vii.

Nu numai că este de neînțeles, dar este și illogic cum o ființă vie se poate lega, din punct de vedere al credinței, de o ființă moartă. O ființă vie necesită o viață spirituală intensă, nu ar trebui să se limiteze doar la o trăire superficială sau la o împlinire, realizare social-profesională-familială. Ființa vie este caracterizată de voință, putere, mișcare, trăsături de caracter, influență, relație. Nu se justifică acest tip de închinare.

Odată făcut acest prim pas al închinării în creștinism, se dezvoltă uimitor și necesitatea acceptării a ceea ce astăzi numim spiritism. Spi-

ritismul câștigă o bătălie ce poate fi fatală creștinismului, tocmai pentru că ființa umană vie are nevoie de un Dumnezeu viu, o credință vie, autentică și o viață spirituală în aceste coordonate ale trăirii. Creștinismul trebuie să răspundă acestei provocări.

Până aici, adventistul, omul care crede în Dumnezeu, stă relaxat la gândul că niciodată nu se va închina la moaștele Sfintei Parascheva sau orice altă apariție, că nu va putea fi înșelat niciodată în credința lui stabilă și bine definită în doctrina/teologia nemuririi sufletului.

Mai este totuși de făcut un pas strict necesar. „Credința că spiritele morților se întorc să slujească celor vii a făcut pasul pentru spiritismul modern”³, și ambele lovesc în realitatea din creștinism că Isus Hristos este viu. Satana, care este viu, stă în satele închinării la morți și la spirite.

O lecție memorabilă

Marcu, vorbind despre condamnarea și răstignirea lui Hristos, ne spune următoarele: „Isus tăcea și nu răspundea nimic. Marele-preot L-a întrebat iarăși și I-a zis: «Ești Tu Hristosul, Fiul Celui Binecuvântat?» «Da, sunt», i-a răspuns Isus. «Și veți vedea pe Fiul omului șezând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.» Atunci marele-preot și-a rupt hainele și a zis: «Ce nevoie mai avem de martori? Ați auzit hula»” (Marcu 14:61-64).

Isus nu a răspuns la acuzațiile de minciună ale martorilor mincinoși. Și părea că ar fi trebuit să Se apere. În schimb, a răspuns la o întrebare când părea că ar fi trebuit să tacă. În urma acestui răspuns, I-a venit și condamnarea. Hristos nu dorește să apere o minciună, dar nici să moară pentru o minciună, ci alege să moară pentru un adevăr în locul minciunii – adevărul că El este Hristosul, Fiul Dumnezeului viu. El este Dumnezeu și pentru asta a murit. El alege⁴ să fie condamnat la moarte, în urma răspunsului Său pentru ceea ce este. Reacțiile lor demonstrează că ei au înțeles ce propunea El.

¹ Geneza 28:13; Exodul 2:24; 3:6; 6:3; Leviticul 26:42; 1 Cronici 29:18.

² Psalmii 139:14.

³ Ellen G. White, *Tragedia veacurilor*, ed. 2011, p. 454.

⁴ Marcu 14:1,2 relatează că preoții cei mai de seamă și cărturarii doreau să Îl omoare, dar nu cu ocazia Paștelui, ca să nu fie tulburare în popor.

Un alt pasaj spune că „Pilat s-a mirat că murise așa de curând. A chemat pe sutaș și l-a întrebat dacă a murit de mult. După ce s-a încredințat de la sutaș că murise, a dăruit lui Iosif trupul” (Marcu 15:44).

Surprins că Cel care tot spunea că este Dumnezeu a murit mai repede decât oricare alt condamnat, Pilat a fost dispus să dea fără nicio problemă, nici chiar din partea preoților și a cărturarilor, trupul lui Isus Hristos unui ucenic de-al Lui.⁵ Lucrul acesta intră într-un contrast uimitor cu acțiunea preoților de la începutul răstignirii, care doreau cu atâta ardoare să Îl condamne. Atitudinea lor nu a putut fi învinsă nici chiar de nevinovăția clar declarată de Pilat, responsabilul cu decizia finală a judecății. Preoții și cărturarii nu s-au opus ca trupul lui Isus să fie dat ucenicilor.⁶

Preoții erau interesați să pună mâna pe Hristos cel viu, El fiind o amenințare pentru țară, națiune⁷ și pentru slujba lor. Hristos cel viu este teama lor, nu cel mort, în mintea lor. Au fost dispuși fără nicio intervenție ca Pilat să cedeze ucenicilor trupul lui Hristos. Nu mai era problema lor. Chiar dacă în mintea lor rămăseseră vii cuvintele Lui că după trei zile va învia, ei au fost dispuși să facă totul pentru ca Hristos să rămână mort și îngropat pentru totdeauna.⁸

REînviere spre REvenire

Umanitatea și chiar Satana nu au nicio problemă cu ucenicii/religiile care au un Hristos mort; Hristos viu/înviat pune în pericol împărăția lui Satana. Atunci se precipită lucrurile, aspect ce reiese clar din cartea Faptele apostolilor, în care ucenicii declară răspicat că Hristos este viu – motorul expansiunii fără precedent a bisericii.

Așa că nu ar trebui să ne simțim confortabil doar pentru că noi nu ne închinăm la morți, ci ar trebui să ne punem serios problema dacă Hristos este real și viu în trăirea noastră spirituală.

A cunoaște acest Dumnezeu viu înseamnă a te „alia puterii care este mai presus de domniile și toate stăpânirile. Veți avea din partea lui Dumnezeu o putere care vă va lega strâns de puterea Lui și veți avea acces la o nouă lumină – lumina unei credințe vii. Atunci va fi în voi o putere, o perseverență și o simplitate care

vă vor face instrumente desăvârșite în mâna lui Dumnezeu.”⁹

„Rugăciunea zilnică constituie un factor la fel de esențial pentru creșterea în har și pentru viața spirituală propriu-zisă, cum este hrana pentru bunăstarea trupului. Trebuie să ne obișnuim să înălțăm adesea gândurile spre Dumnezeu în rugăciune. Dacă mintea noastră este rătăcitoare, trebuie să o disciplinăm, iar, în cele din urmă, prin eforturi perseverente, vom realiza aceasta cu ușurință. Despărțiți de Hristos, nu putem fi în siguranță nici măcar o singură clipă. Putem să ne bucurăm de prezența lui Dumnezeu la fiecare pas, dar numai dacă respectăm condițiile stabilite de El.”¹⁰

Isus Hristos nu poate tăcea când vine vorba de cine este El, chiar cu prețul condamnării și al morții; în timp ce preoții au nevoie de El mort, apostolii se mulțumesc cu El să-L îngroape.

Adventismul nu este chemat la altceva decât la arătarea și trăirea cu un Dumnezeu al persoanelor, conceptul unui Dumnezeu al lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacov, într-un prezent/timp¹¹, viu în viețile urmașilor, autentic, cu puterea specifică nu a oamenilor, ci a lui Dumnezeu, ca o realitate absolută a existenței Lui și, implicit, a omului cu Dumnezeu.

Moartea lui Hristos a arătat mai degrabă lipsa prezenței Lui din viața ucenicilor. Învierea Lui a restabilit, o dată pentru totdeauna, bucuria prezenței Lui, continuată prin Duhul Sfânt. Aceasta este soluția pentru renașterea creștinismului care conduce spre dorința apostolică a reîntâlnirii, a revenirii lui Hristos, exprimată și așteptată atât de mult de aceștia.¹²

Cunoașterea Lui personală și întâlnirea cu El îl vor face pe om să prețuiască, să înțeleagă și să dorească mai mult o aprofundare a voinței și a Cuvântului lui Dumnezeu. Puterea lui Dumnezeu și cunoașterea Lui se vor manifesta în modul în care omul va trăi, va arăta și va exprima prietenia lui directă și personală cu Dumnezeu – adevărata închinare și materializare a credinței lui. Nu se justifică alt tip de adventism, implicit de așteptător. ■

⁹ Ellen G. White, *Mărturii*, vol. 5, p. 514, 515, orig.

¹⁰ Ellen G. White, *Minte, caracter, personalitate*, Editura Viață și Sănătate, București, 2000, p. 180.

¹¹ Esența relației în porunca a patra în raport cu timpul & Persoana – poruncă de care trebuie să ne aducem aminte.

¹² 2 Petru 3:12,13; Tit 2:13; 2 Timotei 4:8; Apocalipsa 22:20 etc.

Dănuț Bursuc este pastor în Conferința Moldova.

⁵ Matei 27:57.

⁶ Se opun mesajului de pe tăbliță că este Împărat; cer să se pecetluiască mormântul de teamă ca ucenicii să nu fure trupul și le pasă de credința că El a spus că va învia.

⁷ Ioan 11:47-50.

⁸ Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii*, ed. 1999, p. 655.

Genialitatea are efecte secundare

De-a lungul secolelor, omenirea a fost fascinată de citate celebre, opere monumentale, invenții uimitoare, descoperiri științifice și discursuri memorabile. Oamenii mari care au lăsat o amprentă în istorie încă fac o diferență în ce privește cunoștințele și priceperea. Ceilalți, muritorii de rând, privesc cu uimire și admirație spre efectele creierelor lor, putând doar să facă remarci despre munca lor care a rămas în urmă, dar neputând să-i egaleze pe plan intelectual. Cu toate acestea, se pare că cei care dețin un grad mare de inteligență sau cei care au puterea la degetul mic se confruntă totuși cu anumite lipsuri pe alte planuri.

Pachet de mușchi cu inimă de aur

Om puternic, conducător ales de Dumnezeu pentru a elibera poporul din mâna filistenilor, cel care a ucis un leu cu mâinile lui, cel care omorâse 30 de oameni la Ascalon, fără prea mult efort, cel care a prins 300 de vulpi și le-a legat cozile, trimițându-le în grânele filistenilor, cel care a omorât 1 000 de filistenii cu o falcă de măgar și cel care a mutat porțile cetății Gaza pe vârful muntelui Hebron se pare că avea o mică slăbiciune – și-a ascultat inima.

Un adevărat campion la haltere, un învingător la lupte corp la corp, un deținător al centurii negre, un star în lumina reflectoarelor, o adevărată vedetă. Dar, ca mai toate vedetele învăluite într-o imensă popularitate, Samson are și momente de slăbiciune: „Ia-mi-o, căci îmi place!” (Judecători 14:3). Și, uneori, e de-ajuns un singur moment de slăbiciune ca să-ți determine căderea, ca să pierzi toate momentele de glorie într-o secundă și să treci de la extaz la agonie. „Fiindcă ea îl necăjea și-l chinuia în fiecare zi cu stăruințele ei, sufletul i s-a umplut de o neliniște de moarte, și-a deschis toată inima față de ea” (Judecători 16:16,17). Parcă e specific bărbaților puternici să-și deschidă inima cui nu trebuie și la momentul nepotrivit. Până și cel mai înțelept om de pe pământ s-a dezarmat de toate cunoștințele și de tot discernământul în fața farmecelor femeilor străine. De aici până la cădere a fost doar un pas.

Toate drumurile duc la înțelepciune

Cunoștințele sunt apreciate, munca se răsplătește, puterea este admirată, inteligența este aplaudată, dar pentru o viață echilibrată e nevoie de mai mult decât atât. E nevoie de acea înțelepciune care știe să scoată la iveală inteligența la momentul și locul potrivit, e nevoie de acel discernământ care conduce la decizii sănătoase și e necesară acea abilitate de a îmbina rațiunile minții cu pulsațiile inimii, pentru a crea o viziune corectă asupra vieții. Uneori, din dorința de a străluci pe scenele lumii, sacrificăm fericirea, sănătatea, familia, valorile sau principiile.

Iată cum, neglijându-se acest aspect, la o privire mai profundă constatăm că nume sonore au avut fie o copilărie nefericită din cauza părinților prea însetați de faimă și renume, fie o viață zbuciumată și relații defectuoase, fie o sănătate șubredă din cauza efortului prea mare în meseria lor încă de la o vârstă fragedă, fie nu au fost înțelese de oamenii din vremea lor, fiind apreciate abia după moarte. Secretul găsirii sensului vieții

nu a fost descoperit, astfel, nici de Mozart sau Beethoven, nici de Eminescu sau Shakespeare, nici de Michelangelo sau Einstein, nici de Samson sau Solomon. Sau, mai bine zis, nu a fost găsit în lucrurile pe care ei au pus accentul, ci exact în domeniile în care se așteptau mai puțin. De ce? Probabil pentru că viața nu se măsoară în numărul de neuroni care interacționează, nici în consistența mușchilor, nici în dexteritatea mâinilor pe clape, nici în exprimările artistice sau edificiile populare, nici în kilometri de poeme sau expunere de cuvinte elevate. Majoritatea oamenilor mari au ajuns la concluzii aparent mici, făcând din truisme adevărate descoperiri, tocmai pentru că oamenii neglijează adesea detaliile în favoarea mărețiilor.

Adevăratele edificii ale geniilor

Atunci când îți câștigi existența din discursuri și devii dependent de opinia publică, ar părea inevitabil să te încrezi în propriile realizări și să ridici pe pedestal aplauzele. În ciuda curentului, vorbele: „Dumnezeu este opinia mea publică”, rostite de *Abraham Lincoln*, rămân ca un ecou maiestuos peste veacuri de neliniște și neîncredere în Divinitate.

Experiențele vieții te învață că nu propriile realizări aduc confortul sufletesc, ci tocmai momentele de cumpănă: „Nu sunt descurajat, pentru că orice încercare nereușită de care trec este un pas înainte.” (*Thomas Alva Edison*)

Artistul vede lumea cu alți ochi, o exprimă în alte culori și o redă printr-un joc de umbre sau o mângâleală neînțeleasă. Când vine vorba însă de a reda sensul ei corect, artistul subliniază lucrurile evidente: „Viața este darul lui Dumnezeu pentru noi. Modul în care o trăim este darul pe care noi îl facem lui Dumnezeu.” (*Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni*)

Abilitatea de a mânui cuvintele, puterea argumentelor și rostirea discursurilor în contex-

tul cel mai adecvat al vremii nu-ți dau câștig de cauză, ci îți oferă doar o imagine mai clară a priorităților: „Caracterul fără inteligență poate multe, însă inteligența fără caracter nu valorează nimic.” (*Marcus Tullius Cicero*)

Filosofia disecă lucrurile firești, dându-le înțelesuri nefirești. Asta pune eticheta inteligenței în dreptul anumitor categorii de persoane. Și totuși „nu este de ajuns să ai o minte bună, scopul este să o folosești bine”. (*René Descartes*)

Când folosești o mare parte din creier, mai mare chiar decât restul oamenilor, când enigmaticele lumii nu mai constituie subiecte de nepătruns pentru tine și când te faci remarcat prin mulțimea cunoștințelor tale, în loc să te bucuri de momentul de glorie și să admiți că ai ajuns la nivelul dorit, te ridici deasupra concepțiilor mediocrilor și exclami: „Vreau să cunosc gândurile lui Dumnezeu, restul sunt detalii.” (*Albert Einstein*)

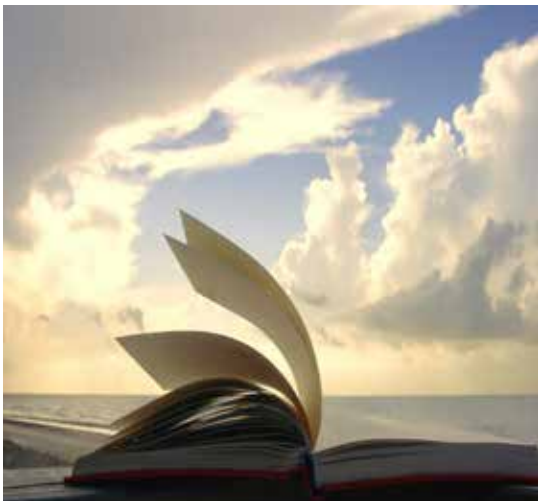
Îmbinarea poeziei cu filosofia și cu politica are ca rezultat crearea unei capodopere ce întregeste literatura universală. Ar părea că ce este în jur îți aparține și nu mai ești în stare să recunoști suveranitatea absolută. În opoziție cu evidentul, se aude doar proclamația: „Natura este arta lui Dumnezeu cel veșnic.” (*Dante Alighieri*)

Deși ne concentrăm acțiunile în jurul posesiunilor, a banilor și a lucrurilor palpabile, există ceva mult mai valoros: „E absurd să cauți să judeci adevărurile după lucrurile materiale care se schimbă întruna și nu stăruie niciodată în aceeași stare; când cauți adevărul, trebuie să te bizui pe cele ce rămân pururea aceleași și nu suferă nicio schimbare.” (*Aristotel*)

Deși armonia gândurilor se materializează în expunere de jocuri de note pe portative care impresionează auzul și elogiază geniul uman, „muzica este o armonie agreabilă în onoarea lui Dumnezeu și desfătarea permisă sufletului.” (*Johann Sebastian Bach*)

Adesea descoperim că aparențele înșală sau subestimăm lucrurile care se dovedesc de o reală importanță, „căci cine disprețuiește ziua începuturilor slabe?” (*Zaharia 4:10*) Circumstanțele sunt de așa natură că ne fac să etichetăm prea repede, evaluând oamenii după lucrurile mari care se văd, când, de fapt, unele detalii pot cântări mai mult. Sistemul nostru de valori și lista de priorități vor fi date peste cap atunci când gândul veșniciei va fi implantat înăuntrul nostru. Tot atunci vom descoperi adevăratul sens al vieții și, de pe buzele muritorilor cuprinși de simțământul nemuririi, se va auzi doar: „Evrrika!” (Aleluia!). ■

*Uneori
e de ajuns
un singur moment
de slăbiciune
ca să-ți determine
căderea,
ca să pierzi
toate momentele
de glorie
într-o secundă
și să treci
de la extaz
la agonie.*

Laura Ștețco este redactor la revista Respiro.

Lumina adventistă în Slăvești

Istoricul înființării comunităților din districtul Slăvești (Berbești), județul Vâlcea

În timpul Primului Război Mondial, Petre Iedu, fiind pe front, a cunoscut cuvântul Evangheliei. După încheierea războiului, s-a întors acasă și a început să le vorbească oamenilor despre ce descoperise cu privire la salvarea prin Domnul Isus Hristos. El locuia în comuna Sinești, județul Vâlcea, în vecinătatea comunelor Colțești (Alunu) și Slăvești (azi orașul Berbești).

Ca urmare a vestirii Evangheliei în această zonă, în perioada 1925-1927, s-au atașat învățăturilor nou-descoperite Dumitru Șamotă din Slăvești, iar din Colțești, Ioan Dumitrescu și Iacob Dumitrescu. La rândul lor, acești ucenici au semănat adevărul biblic pe meleagurile lor.

În primii ani, neexistând comunități în apropiere, frații mergeau în comunitatea Craiova pentru ocaziile de Sfânta Cină și pentru a se întâlni cu frații de credință, parcurgând 170 de kilometri dus-întors cu bicicletele. Mai târziu, în județ s-a format o grupă la Bălcești, la 42 de kilometri, apoi încă una mai aproape, în localitatea Țepești (astăzi Tetoiu). Drumul de 25-30 de kilometri până la Țepești se parcurgea pe jos, iar pentru a scurta distanța cu circa 10 kilometri, treceau dealurile prin păduri.

În jurul anului 1930 s-a înființat comunitatea Sinești. Un an mai târziu, s-a înființat comunitate și la Slăvești. Adevărul a fost purtat mai departe, până sub munte, în comuna Vaideeni, unde, după câțiva ani, s-a format o comunitate de păzitori ai Sabatului.

Tinerii care mergeau la Vaideeni (Dumitru Șamotă, Gheorghe Pițurlea, Constantin Șamotă și alții) pentru a pregăti sufletele pentru botez aveau obiceiul să plece la drum vinerea, ca să ajungă acolo înainte de apusul soarelui. Pentru a evita călătoria în Sabat, se înapoiau duminica. Aflând de prezența lor în localitate, preotul ortodox din Vaideeni a adunat un grup de oameni, pe care

i-a ascuns în tufișurile de pe marginea drumului pe unde urmau să treacă tinerii. În momentul în care adventiștii au ajuns în locul cu pricina, ei le-au ieșit în cale. Au început să-i înjure și să-i urmărească, însă n-au reușit să prindă pe niciunul, deoarece urmăritorii erau conduși de băutură, iar tinerii adventiști erau conduși de Domnul. Ajunși lângă niște țarcuri de vite, tinerii au trecut cu ușurință prin sarma ghimpată care înconjura țarcurile, fără ca urmăritorii să îi poată ajunge. În tot acest timp, preotul striga disperat, îndemnându-i pe oameni să-i prindă.

„Cine se atinge de voi se atinge de lumina ochilor Lui”

Întâlnirile grupei de la Colțești se făceau în localitate și în comunitățile din Slăvești și Sinești. Distanța între aceste comunități era de 4-5 kilometri. Într-o zi de Sabat, când erau adunate toate aceste comunități la Colțești, au venit peste ei preotul, primarul și jandarmul satului, însoțiți de un grup de oameni adunați de preot. Au început să-i amenințe cu arestarea, să strige că sunt rătăciți, că nu au nevoie deeretici în satul lor, numindu-i bolșevici.

Dintre cei ce se aflau la această întâlnire, o persoană cu numele Vasile Vlăduțescu (un simpatizant al adevărului), care mai înainte fusese notar la primărie și cunoștea legile statului, a ieșit în curtea casei și a luat cuvântul, spunându-le pe un ton hotărât că încalcă legile statului și legile lui Dumnezeu. Apoi le-a spus că pentru ceea ce au făcut vor fi pedepsiți de Dumnezeu. La auzul acestor cuvinte, preotul, jandarmul și primarul, împreună cu grupul de oameni care îi însoțeau, au părăsit locul fără să producă tulburare. În următoarea sâmbătă, în timp ce frații erau adunați la întâlnire, în sat bătea clopotul pentru înmormântarea unuia dintre cei trei. În decurs de un an, au murit și ceilalți doi conducători, iar întâmplarea aceasta a produs o mare tulburare în rândul locuitorilor. Printre localnici circula vorba: „Nu vă atingeți de adventiști, că veți fi pedepsiți de Dumnezeu!” Ca urmare a celor întâmplate, foarte mulți s-au întors la Dumnezeu.

Comunitatea Sinești în anii 1980

Corul de la Sinești în perioada comunistă

Dumitru Șamotă (dreapta), la 70 de ani

„Domnul Se va lupta pentru voi, dar voi stați liniștiți!”

În perioada regimului Antonescu, fiind restricții în privința religiei, bisericile erau închise, iar botezurile noilor convertiți se făceau noaptea. Cina Domnului se servea prin păduri și zăvoaie tot pe timp de noapte. Un asemenea loc de închinare era confluența râului Tărăia cu Oltețul. Cu o ocazie a Cinei Domnului, membrii din cele trei localități s-au întâlnit într-un zăvoi, pe malul Oltețului. Au fost rânduiți oameni de pază, iar Dumitru Șamotă, prezbiter hirotonit, oficia serviciul religios. În timpul actului umilinței, s-au auzit lemne uscate trosnind ca și când ar fi fost călcate de cineva. Fratele Șamotă a trimis câteva persoane să cerceteze de unde provin aceste sunete. Lumina lunii era așa de puternică, încât frații puteau citi. Au luat legătura cu cei care asigurau paza, dar nu au văzut nimic. După ce s-au întors cercetașii, fratele Șamotă le-a spus celor adunați să fie liniștiți, căci Domnul este cu ei.

După ce s-a încheiat serviciul divin, s-au rugat și au plecat, fiecare spre localitatea din care era. Grupul care se îndrepta spre Slăvești mergea de-a lungul râului. Deodată, le-a apărut în față o ființă cu chip de femeie, îmbrăcată în negru, înaltă de vreo trei metri. Fratele Șamotă a întins mâinile și i-a oprit pe cei din grup. Unul dintre ei, Dumitru Dogaru, a cerut voie să se ducă să se lupte cu ea, dar fratele Șamotă i-a asigurat că Domnul va interveni. După aceste cuvinte, ființa s-a întors și a intrat în pădure. Grupul și-a continuat drumul, până a ajuns fiecare la casa lui.

Perioada comunistă și postcomunistă

În perioada 1961-1990, cele trei comunități au fost arondate la comuna Sinești. Frații care locuiau la distanțe mari mergeau pe jos împreună cu soțiile și copiii cam 15 kilometri prin pădure, dar nu lipseau de la biserică. Atunci când vremea era nefavorabilă, mergeam cu frații pastori pentru a servi Cina Domnului la o grupă din localitatea Valea Pojarului (astăzi Bustuchin, jud. Gorj). Drumul până acolo se parcurgea pe jos în 3-4 ore. În această zonă, au slujit ca pastori: Ioan Tolan, Gheorghe Burtescu, Gheorghe Ciovică, Liviu Manea, Ioan Ciucă, Ioan Belu – girat de Desideriu Faluvegi –, Petre Moisan.

După anul 1990, s-a redeschis biserica din Slăvești și s-au înființat biserici în Colțești și Valea Pojarului. Membrii de la Sinești s-au împărțit, în funcție de domiciliu și de preferință, la toate aceste noi comunități. Comu-

nității din Slăvești i-au revenit 24 de membri și, pentru că locul de adunare era vechi, ne-am hotărât să construim o biserică. Eram cinci bărbați. Duhul Domnului ne-a mișcat inima și am strâns împreună 200 000 de lei, prețul unei mașini noi fiind pe atunci de 70 000 de lei. Am fost ajutați și de frații Gheorghe Pițurlea, Daniel Șamotă și David Șamotă. Lucrările au început în primăvara anului 1990, iar în luna decembrie, ne-am adunat într-o cameră aflată la etaj. Am numit această cameră de 4/8 metri „camera de sus”. Restul construcției s-a terminat trei ani mai târziu.

În 1990, am avut probleme cu autorizația de construcție. Trecuseră câteva luni de la Revoluția din decembrie 1989 și instituțiile statului ne trimiteau dintr-o parte în alta, fiind dificil de eliberat o autorizație de construire a unei biserici. Din cauza unei reclamații a preotului, când eram cu zidurile ridicate la jumătate, prin luna iunie, au venit peste noi primarul, poliția și delegați de la proiectări, somându-ne să oprim lucrarea. În acel moment, participau la lucrări toți membrii cu familiile lor. Erau prezente la muncă soțiile și copiii mai mari, iar eu am întâmpinat oficialitățile la poarta bisericii. Le-am spus că nu îndrăznesc să mă duc la acești oameni și să le spun să oprească lucrul, căci ei n-o să mă asculte. Cei veniți în inspecție de la proiectări mă cunoșteau, deoarece fusesem în biroul lor de vreo 9 ori pentru obținerea avizelor necesare. Le-am promis că, după turnarea centurii din beton armat pentru asigurarea zidurilor, vom face o pauză și vom merge din nou la județ. Prin harul lui Dumnezeu, toate problemele s-au rezolvat și, odată cu ridicarea construcției, numărul membrilor a crescut. După șase ani, de la 24 de membri, mai puțin trei care au adormit în Domnul (printre care și bătrânul Dumitru Șamotă), am ajuns la 84 de membri în 1996. În prezent, avem o grupă de credincioși la Copăceni (10 km spre nord-est, peste dealuri, cu 10 membri și propria lor biserică nouă) și o altă grupă spre sud, în localitatea Livezi, la distanță de 20 de kilometri, cu 10 membri.

Astăzi, numărul membrilor a scăzut la 70, căci unii au plecat în străinătate la muncă, iar alții s-au transferat în alte comunități, dar ne dorim ca toți să ne angajăm în lucrarea Domnului. ■

Comunitatea Slăvești, 2001

Botez în comunitatea Slăvești

Aurel Pițurlea este prezbiter în comunitatea Slăvești, Vâlcea.

Împuterniciții pentru culte

Un rol important în aplicarea strategiei religioase a regimului comunist la nivelul unităților teritoriale ale bisericilor l-a avut corpul împuterniciților. Împuterniciții, sau inspectorii pentru culte, au reprezentat pârghia principală de supraveghere și control a activității religioase a pastorilor, a credincioșilor și de implementare a măsurilor restrictive ale regimului.

Împuternicitul, în multe cazuri un personaj de tristă amintire în relația cu biserica, era funcționarul Departamentului Cultelor, omniprezent în viața bisericilor locale. El era ultima verigă a legăturii dintre statul comunist și bisericile locale și, în majoritatea cazurilor, singurul reprezentant al statului față de care pastorii își „negociau” poziția. Împuterniciții nu erau integrați în administrația locală, ci se raportau direct la „centru”. Aceștia aveau sarcina supravegherii totale a cultelor.

În cadrul exercitării atribuțiilor lor, împuterniciții acționau de multe ori abuziv: interziceau diferite manifestări religioase, le ridicau legitimațiile pastorilor, retrăgeau autorizațiile de

funcționare ale comunităților, confiscau literatura religioasă, participau la conferințe pentru pace și la conferințe de orientare, îi avertizau pe cei „vinovați” de manifestări negative, „dușmănoase”, împotriva legilor statului și a prevederilor din statutul cultului etc.

Deseori, tonul și modul de relaționare al împuterniciților cu reprezentanții bisericii erau sfidătoare și ofensatoare. Șantajul, umilirea, aroganța, intimidarea, amenințarea cu concedierea sau cu închisoarea erau nelipsite din arsenalul mijloacelor de comunicare al multor împuterniciți în relația lor cu pastorii și liderii comunităților.

Reprezentanții Departamentului Cultelor se implicau frecvent în modul cel mai direct în problemele interne ale bisericilor, arătând că ei sunt cei care trebuie să aibă ultimul cuvânt în orice domeniu al vieții bisericești. Împuterniciții cultelor se erijau în persoane care pretindeau că urmăresc binele comunităților, care impuneau liniștea și ordinea în comunități. Astfel, împuternicitul Regiunii Craiova, într-o notă informativă din 1 martie 1963, raporta Departamentului Cultelor că, „din cauza frământărilor din sânul Comitetului Conferinței, acesta nu a vegheat suficient asupra ordinii din comunitatea Craiova și unele persoane își dispută ambițiile. A trebuit ca organele Departamentului Cultelor să intervină în mod energic pentru a asigura ordinea, comunitatea numărând deja 183 de membri”.¹ Ce fel de ordine au asigurat? Desigur, una omenească, venită din partea unei autorități care urmărea, de fapt, dezordinea și dezorganizarea bisericii.

În aceste condiții de strictă supraveghere și de măsuri restrictive privind manifestările religioase, pastorii și conducătorii de comunități au căutat diferite măsuri de „îmblânzire” a împuterniciților, prin oferirea de sume de bani și servicii. Au existat și împuterniciți care, deși pri-

¹ ASSC, dosar 93/1960, vol. 2, inv. 96, f. 12.

meau atenții substanțiale, se puneau la adăpost, raportând orice „nereguli” organelor puterii locale și Departamentului Cultelor.

Pot fi menționați însă și altfel de împuterniciți, precum: Ion Barbu (Ialomița), Gheorghe Buriceanu (Giurgiu), Aurel Mocanu (Constanța), Eugen Duldner (Brașov) sau Țepeș Hoinărescu (Cluj), care au manifestat, în general, o atitudine înțelegătoare față de biserică și pastori. Împuterniciții mai „înțelegători” erau și ei recompensați pentru bunăvoința lor.

În memoria conducătorilor bisericilor și a pastorilor din județul Constanța a rămas figura inspectorului de culte Aurel Mocanu, ca o persoană binevoitoare și ocrotitoare a intereselor comunităților, deși nu dezinteresat (se bucura frecvent de atenții și privilegii consistente, n.a.). Era în anii '70, când în județul Constanța, ca și în alte zone ale țării, s-a declanșat o acțiune inițiată de partid în vederea îndepărtării din serviciu a adventiștilor angajați în unitățile socialiste de stat. Câteva zeci de adventiști erau în pericol de a fi concediați. După ce s-au lămurit organele de partid de gravitatea riscului pe care și-l asumă declanșând o astfel de acțiune cu ecou în țară și în străinătate, Aurel Mocanu a raportat Departamentului Cultelor criza care ar fi putut să apară la Constanța și acțiunile pe care le-a întreprins pentru a împiedica o astfel de criză.

Rezoluția pusă de conducerea Departamentului pe raportul împuternicitului era de natură să pună în primejdie funcția sa de inspector de culte: „Inspectorul a procedat greșit în modul cum a acționat. Dacă ne-ar fi consultat, altul ar fi fost rezultatul. Să fie chemat la Direcția împuterniciților pentru a da explicații.” Având în vedere faptul că a rămas în funcție, se deduce că inspectorul a știut cum să evite consecințele negative ale apărării adventiștilor.

De asemenea, pastorul Titu Cazan vorbea foarte apreciativ la adresa inspectorului de culte din județul Brașov, Eugen Duldner, din partea căruia s-a bucurat de multă susținere în perioada construcției bisericii din Brașov. Asemenea acestor inspectori binevoitori menționați mai sus, vor mai fi fost și alții, însă acestea au fost excepții. Cei mai mulți au acționat ca niște satrapi în teritoriile lor, în strânsă legătură cu Securitatea.

Împuterniciții erau și ei, la rândul lor, supravegheați de Securitate. De fapt, unii dintre ei erau agenți ai Securității. În perioada ceaușistă,

din cei 26 de împuterniciți de la nivelul județelor (cei mai mulți aveau în răspundere două județe), unul era informator rezident, 12 activau ca surse cu aprobare, întrucât erau membri de partid, șase nu erau folosiți, dar erau „corespunzători”, iar șapte erau propuși pentru a fi concediați, întrucât „s-au abătut de la normele eticii și moralei socialiste”.²

Printre cei propuși să fie îndepărtați era și inspectorul din Buzău, Alexandru Pruteanu. Acesta era absolvent al Seminarului Teologic din Buzău și al Facultății de Teologie din București. După absolvire, a refuzat să fie hirotonit și a urmat cursurile Facultății de Istorie din Iași. Acesta era caracterizat de reprezentanții unor culte drept un afacerist necinstit. Era, de asemenea, acuzat că lua de la preoți sume de bani pentru transferări și numiri pe post, precum și de la unii candidați pentru admitere la Seminarul Teologic din Buzău.

Într-o scrisoare anonimă a unui grup de preoți, trimisă Ministerului de Interne, împuternicitul era acuzat că se comportă ca un „vătaf al cultelor din județ, care taie și spânzură, cu relații la Departament, unde le dă și lor partea. De 12 ani se ocupă cu afaceri grase, luând bani de la preoți și candidați.”³ Adventiștii au contribuit și ei substanțial la sporirea veniturilor inspectorilor, dar ei nu obișnuiau să facă reclamații.

Este surprinzător faptul că, în pofida acestor reclamații și a propunerilor Securității de a fi concediat, Alexandru Pruteanu a fost menținut în funcție până la schimbarea regimului, în 1989. Banii și relațiile au fost, probabil, în acest caz mai tari decât Securitatea comunistă, cât despre „normele eticii și moralei socialiste”, acestea nu erau decât lozinci.

În schimb, împuternicitul județului Dâmbovița a fost destituit și abandonat ca informator, deoarece îi favorizase pe creștinii după Evanghelie, pe care îi ajutase să înființeze mai multe comunități, intrând în conflict cu protopopul ortodox de Târgu Jiu. De asemenea, împuternicitul își făcuse o fermă de nutrii pe terenul unui penticostal din localitatea Valea Voievozilor. ■

Gheorghe Modoran este profesor de istorie bisericească la Institutul Teologic Adventist.

² Adrian Nicolae Petcu, *Activitatea Departamentului Cultelor în atenția Securității*, partea I, în „Caiete CNSAS”, revistă trimestrială editată de CNSAS, Anul II, nr. 2 (4), 2009, p. 136.

³ ACNSAS, fond documentar, dosar 11206, vol. 8, f. 167.

Drumul spre împlinire

Eram studentă în București și frecventam comunitatea Labirint. Îmi plăcea foarte mult să mă implic în diferite activități misionare, cum ar fi: biblioteca mobilă, vizite la spitale și altele. Într-un Sabat, s-a făcut un anunț despre o școală de colportaj care urma să înceapă în comunitatea Popa Tatu. Pentru că studiam psihologia, m-am gândit că aceste cursuri mă vor ajuta să-i înțeleg mai bine pe oameni și m-am hotărât să particip la aceste cursuri. Aveam de ceva vreme simțământul că ar trebui să fac ceva mai mult pentru Dumnezeu, așa că această instruire a răspuns la o nevoie a mea. M-au cucerit îndeosebi experiențele care se povesteau, în care vedeam cum Dumnezeu Se folosește de cei care se implicau deja în această lucrare.

Pentru că eram studentă și nu dispuneam de foarte mult timp, am decis ca la finalul cursurilor să lucrez colportaj în varianta part-time. În acea vreme, colportorii nu erau angajați cu carte de muncă așa cum sunt acum, ci era doar o convenție civilă semnată cu editura.

Părinții mei nu s-au bucurat deloc atunci când au aflat decizia mea, în special tatăl meu, care este ortodox și care dorea să îmi găsesc un post ca psiholog, argumentând că pentru aceasta

m-a susținut în facultate. El mai spunea că, dacă doream să vând cărți, nu era nevoie să fac o facultate. Bineînțeles, tatălui meu îi lipsea perspectiva spirituală și eu mi-am dat seama că, din această cauză, nu putea înțelege importanța acestei lucrări.

Am început să lucrez colportaj în București, având mari emoții, mai ales pentru că trebuia să lucrez singură, iar în vremea aceea, unica metodă folosită în colportaj era cea din casă în casă, la blocuri și în diferite instituții. Zona mea de lucru era Piața Unirii, și anume blocurile din zona Palatului Parlamentului. Eram singură, iar holurile blocurilor erau lungi și uneori întunecoase, ceea ce mă făcea să mă simt în totalitate dependentă de Dumnezeu și de protecția îngerilor. Am întâlnit multe persoane care mă invitau în casă și, după ce cumpărau mai multe cărți de sănătate și spirituale, îmi mulțumeau că i-am vizitat.

În acea vreme, noi, colportorii, ne prezentam din partea Editurii Viață și Sănătate, ceea ce îi făcea pe oamenii care nu erau interesați de cărți să nu ne primească. Domnul S-a folosit de frațele Lazăr Forrai, directorul Departamentului Publicații al Uniunii Române din vremea aceea, care a venit cu ideea să înființeze o asociație sub egida căreia să lucreze colportorii, pentru a avea intrare liberă la cât mai mulți oameni, fără a le stârni prejudecățile. Așa a luat ființă Asociația pentru Sănătate, Educație și Familie (ASEF), care până astăzi reprezintă o mare binecuvântare și, în același timp, o necesitate pentru lucrarea de colportaj de la noi din țară. Ulterior am aflat că, la nivel mondial, colportorii lucrează sub egida Home Health Education Service, ceea ce tradus este echivalentul Asociației de Sănătate, Educație și Familie (ASEF).

O mare deschidere am avut în lucrarea de colportaj prin ASEF, odată cu încheierea unui parteneriat între ASEF și Institutul Național de Sănătate Publică din București. Datorită acestui parteneriat, am putut lucra în foarte multe instituții și școli, acolo unde nu am fi fost primiți din cauza prejudecăților dacă am fi mers din partea editurii sau a bisericii.

O metodă inspirată de Dumnezeu a fost și folosirea testelor medicale în lucrarea de colportaj, și anume tensiunea arterială și procentul de grăsime din organism. Acest lucru a dat un mare avânt lucrării de colportaj de la noi din țară.

O metodă care ne-a deschis ușile foarte multor instituții a fost metoda seminarelor de sănătate, prezentate angajaților acestor instituții cu ajutorul unui laptop și a unui videoproiector. S-a putut lucra, astfel, în toată țara – în primării, prefecturi, judecătoria, poliție, pompieri, unități militare, fabrici și diferite firme private.

Prin această metodă am putut lucra și eu în instituții, precum Arhivele Statului, Institutul de Științe ale Educației, Garda Financiară a municipiului București și multe altele.

Îmi amintesc faptul că o doamnă de la o bancă din București, care s-a ocupat de organizarea seminarelor pentru cei peste 200 de angajați, la finalul prezentărilor, m-a întrebat dacă la asociația noastră se caută recruți. Mi-a spus că, la acea bancă, avea un salariu frumos, dar că munca ei nu îi aduce cea împlinire pe care vedea că o am eu, învățându-i pe oameni să își prețuiască sănătatea. Am fost impresionată de dorința ei, dar nu i-am putut spune faptul că una din condițiile de a fi implicat în această lucrare este să fii adventist de ziua a șaptea. Îmi mai amintesc faptul că la acea bancă foarte mulți dintre cei care au participat la seminare și-au luat setul format din cinci volume *Conflictul veacurilor* de Ellen G. White, ceea ce mi-a adus o mare bucurie și m-a făcut să Îl laud din toată inima pe Domnul, Cel care conduce atât de vizibil această lucrare.

Într-o ocazie, am fost invitată să prezint seminare pentru câteva sute de angajați ai firmei Rompetrol, pe platforma de la Medgidia. Mi-a fost asigurat transportul și am fost cazată la vila de protocol a firmei, care era situată chiar lângă plajă. M-am simțit cu adevărat o fiică a Împăratului universului și am fost nespuse de fericită să văd minunile pe care El le face și astăzi.

După terminarea facultății, am fost chemată de fratele Forrai să predau psihologie pentru cursurile de colportaj care se organizau în serii de câte trei săptămâni la Stupini. Dimineața se țineau cursurile, iar după-amiaza lucram colportaj în Brașov. Am avut atunci experiențe foarte frumoase prin care Dumnezeu îmi arăta cât de minunată este această lucrare în care poți fi tot timpul în linia întâi, în mijlocul oamenilor și le poți vorbi despre Dumnezeu. La Stupini, am avut o discuție cu fratele Forrai, care mi-a spus

printre altele că era foarte îngrijorat de faptul că tot mai puțini frați și surori sunt dispuși să sacrifice timp și efort pentru a se implica în lucrarea de colportaj. După ce am încercat să îl încurajez, spunându-i că Domnul nu va lăsa de izbeliște lucrarea Sa, am mers în camera mea și m-am rugat fierbinte Domnului să scoată El lucrători în lucrarea de colportaj.

Rugându-mă cu lacrimi ca Domnul să cheme pe cât mai mulți în această minunată lucrare, am auzit o voce care îmi șoptea: „Dar tu, Corina, ce faci?” Eu nu mă gândisem niciodată până atunci să lucrez colportaj toată viața. Pentru mine, colportajul era doar un hobby, o lucrare care îmi plăcea foarte mult, dar nu mă gândeam să fac din aceasta lucrarea vieții mele.

Atunci, pe genunchi, în camera mea de la Stupini, am făcut un legământ cu Domnul că Îl voi sluji toată viața mea prin lucrarea de colportaj, chiar dacă vreodată voi fi singura care mai face acest lucru. Pentru mine, acest legământ a fost la fel de important ca legământul de la botez sau ca legământul căsătoriei.

Din anul 2004, Domnul m-a chemat să fiu responsabilă cu lucrarea de colportaj din Conferința Transilvania de Nord. Am avut privilegiul să lucrez pentru Dumnezeu în această frumoasă parte a țării, să cunosc oameni deosebiți și să am experiențe uimitoare cu Mântuitorul.

Lucrând colportaj pe litoral, l-am cunoscut pe Ștefan, pe atunci proaspăt absolvent al Institutului Teologic de la Cernica, pasionat și el de lucrarea misionară și, în special, de lucrarea de colportaj. Ne-am căsătorit în anul 2005 și împreună ne simțim privilegiați să slujim amândoi în lucrarea lui Dumnezeu.

Privind în urmă la începuturile lucrării de colportaj de la noi din țară, sunt uimită de modul minunat în care Dumnezeu a condus această lucrare, de proiecte, precum Student Valdenz, Pastor Valdenz, Editura Valdenz și de ușile pe care El încă le ține deschise pentru lucrarea de colportaj de astăzi.

Sunt convinsă că Dumnezeu s-ar bucura mult ca armata Lui de lucrători să crească. Vrei și tu să răspunzi chemării Lui? ■

Corina Pelin este prim-colportor în Conferința Transilvania de Nord.

Războiul de sus și de jos

Capitolele 12 – 14 reprezintă inima cărții Apocalipsa nu doar ca poziție în aranjamentul literar al ei, dar și pentru conținutul acestora. Ioan a așezat aceste viziuni aici în mod strategic. Între capitolele 1 – 11 i se prezintă cititorului o triplă recapitulare a istoriei creștine prin intermediul secțiunilor celor șapte biserici, șapte peceti și șapte trâmbițe. De la capitolul 15 la 22, planul cărții se focalizează pe capitolul final al istoriei, pe escatologie. Foarte interesant, între aceste două mari porțiuni se întind capitolele 12 – 14. Acestea conțin, pe scurt, toate etapele importante ale conflictului dintre bine și rău, de la originea lui până la sfârșit.

Război în cer – partea I

„În cer s-a mai arătat un alt semn: Iată, s-a văzut un mare balaur roșu, cu șapte capete, zece coarne și șapte cununii împărătești pe capete. Cu coada trăgea după el a treia parte din stelele cerului și le arunca pe pământ” (Apocalipsa 12:3,4). Balaurul este un simbol pentru Satana (Apocalipsa 12:9; 20:2), iar stelele cerului pot semnifica în literatura apocaliptică îngeri răi (Apocalipsa 9:1).¹ De aceea, aici avem un tablou al lui Satana și al îngerilor care au pactizat cu el în rebeliune (Apocalipsa 12:8,9) în trecutul primordial.²

Război în cer – partea a II-a

Înainte și după această prezentare a balaurului, Ioan vede o femeie care se află pe punctul de a naște (Apocalipsa 12:2,4). Durerea nașterii propriu-zise este eclipsată de groaza de a-și pierde copilul în ghearele balaurului. Pentru majoritatea interpreților, aceasta este în mod cert o scenă despre nașterea lui Hristos. Ioan nu spune nimic despre viața Mântuitorului, ci simplu: „Copilul a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul

Lui de domnie” (Apocalipsa 12:5). Ce s-a întâmplat cu femeia nu ni se spune imediat, dar versetul 6 declară că aceasta a fugit în pustie. Nu ni se dau toate detaliile aici, deoarece copilul înălțat este subiectul principal. Apocalipsa 12:7,8 vorbește despre un război: „Și în cer s-a făcut un război. Mihail și îngerii lui s-au luptat cu balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s-au luptat și ei, dar n-au putut birui; și locul lor nu li s-a mai găsit în cer.”

În interpretarea adventistă clasică, acesta este războiul de la început dintre Hristos și Lucifer. Dar, în ultimii ani, se conturează în rândurile noastre o altă înțelegere paralelă, și anume că acest război din versetul 7 să fi avut loc, undeva, după înălțarea Domnului Isus la cer. Iată cele mai importante argumente. Primul este acela că războiul din versetul 7 vine după înălțarea din versetul 5. Al doilea argument vine din versetul

¹ De exemplu, *1 Enoch* 6 – 11 descrie coborârea lui Satana și a îngerilor săi aici, pe pământ. În *1 Enoch*, stelele pot reprezenta îngeri răi (18:14; 21:3-6; 86:1-3; 88:3).

² R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. John's Revelation* (Columbus, Ohio: Lutheran Book Concern, 1935), p. 356. Robert L. Thomas, *Revelation 8 – 22: An Exegetical Commentary* (Chicago: Moody Publishers, 1995), p. 124.

10, care spune că „pârâșul fraților noștri, care zi și noapte îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos”. Dacă Satana îi pâra pe copiii lui Dumnezeu înainte de a fi aruncat jos, atunci trebuie că această aruncare pe pământ să fi avut loc nu înainte de crearea omului, ci după, ca să aibă ce pâri. Cel de-al treilea argument constă în asemănarea puternică între „acum a venit mântuirea... , pârâșul a fost aruncat jos” și Ioan 12:31, rostit în apropierea morții și învierii Domnului: „Acum are loc judecata lumii acesteia, acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară.” Ultimul argument este afirmația: „Căci Diavolul s-a pogorât la voi, cuprins de o mânie mare, fiindcă știe că are puțină vreme.”

Zilele lui Satana (știe că are puțină vreme) nu puteau fi numărate de la prima lui alungare din cer, ci numai după moartea lui Isus, când soarta sa a fost pecetluită. Numai după înfrângerea de la cruce și după înălțare a putut Diavolul să întrevadă clepsidra istoriei întoarsă invers. Dacă înțelegem lucrurile în acest fel, atunci acest război, de după înălțarea Domnului Isus, între El și Satana a fost de fapt un ultim protest al duhurilor răutății față de ireversibila piere care le-a fost întărită prin victoria lui Hristos.

Război pe pământ – partea I

Așa cum am spus mai devreme, Apocalipsa 12:6 spune că femeia a fugit în pustie, dar nu spune și de ce. Abia în versetul 13 aflăm: „Când s-a văzut balaurul aruncat pe pământ, a început să urmărească femeia care născuse copilul de parte bărbătească.” Femeia, deși apare ca fiind mama lui Hristos, nu poate fi Maria, căci Evangheliile și tradiția bisericii nu spun nimic despre niciun supliciu pe care mama Domnului l-ar fi suferit.³ Femeia trebuie să fie poporul lui Dumnezeu (Isaia 54:1; cf. Galateni 4:26), din care Isus a ieșit, și care a rămas pe pământ, după înălțarea Sa. Faptul că balaurul caută să prindă femeia nu înseamnă că femeia este ținta primară a sa. Hristos rămâne Cel urmărit, dar, de vreme ce El l-a învins irevocabil și este în afara sferei sale de activitate, singura modalitate a Diavolului de a-L mai „atinge” este prin a-i lovi pe urmașii lui Isus

³ Robert H. Mounce, *The Book of Revelation*, The New International Commentary on the New Testament (Grand Rapids, MI, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1997), p. 231. Mounce menționează faptul că nici părinții bisericii timpurii nu au interpretat femeia din Apocalipsa 12 drept Maria și că acest lucru a început abia în Evul Mediu târziu.

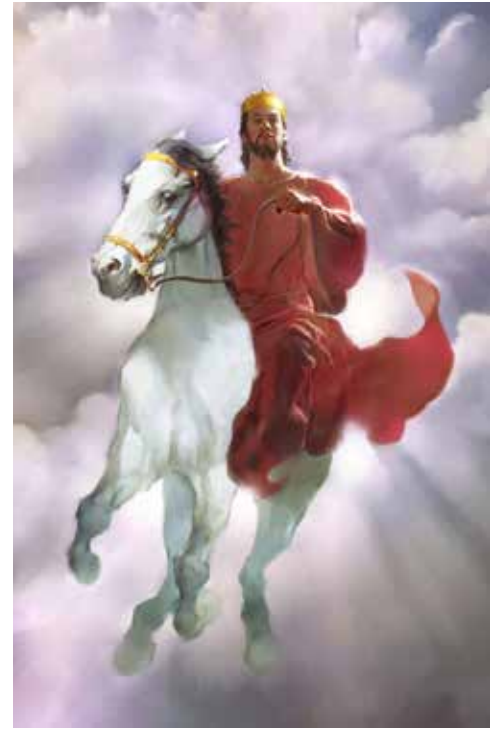
și a-i determina să renunțe la credința în El.

Apocalipsa 12:14-16 descrie cum 1 260 de zile/ani femeia a fost păzită și hrănită providențial, balaurul a aruncat din gură apă, ca un râu, ca să o înghită pe femeie, dar poporul lui Dumnezeu a primit ajutor de la pământ, care s-a despicat și a înghițit apa. Pe scurt, aceste simboluri cuprind persecuția din partea Diavolului prin oameni și care a fost „stinsă” prin refugiarea în zone nepopulate (ex. America) sau zone cu libertate religioasă.

Război pe pământ – partea a II-a

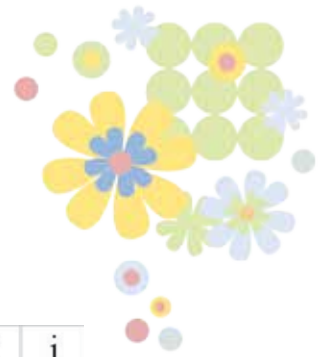
Până la acest punct, Satana a reușit să-i nimicească pe unii, iar pe alții să-i facă să se întoarcă de la Hristos, dar, în esență, a pierdut. Apocalipsa 12:17 vorbește despre o rămășiță a lui Hristos, care îi este loială și față de care Diavolul își va desfășura ultimul asalt. Foarte interesant, Cornilescu traduce „s-a dus să facă război”, o expresie grecească tradusă prin „s-a îndepărtat ca să facă război”. Detaliul este crucial, căci el trădează o schimbare de strategie. Diavolul nu se pripește la luptă, ci se retrage să plănuiască. Traducând după niște manuscrise mai târzii, Cornilescu începe Apocalipsa 13:1 prin cuvintele: „Apoi AM stat pe nisipul mării.” Manuscrisele mai timpurii conțin o modificare – „apoi A stat pe nisipul mării”. Ceea ce înseamnă că nu Ioan se afla pe malul mării, ci balaurul. De ce? Pentru că Apocalipsa 13 prezintă doi actori principali prin care el va lucra la sfârșitul timpului. Mai întâi apare o fiară/regat care iese din apă și pe care balaurul o învestește cu puterea și autoritatea lui să lucreze. Apoi apare o fiară/regat care iese din pământ și care lucrează cu puterea fiarei dintâi. Toată această ștafetă este menită să creeze confuzie și aparențe false.

Rezultatul final: Toți cei care nu au numele scrise în cartea vieții Mielului se vor închina fiarei și vor primi semnul ei. Unii se vor închina din convingere, dar cei mai mulți se vor închina cu sinceritate la o minciună. Apocalipsa 14:6-12 arată că rămășița va striga cu glas tare, ca să trezească pe oricine. Dar nu uita: Veghează ca nu cumva, după ce ai propovăduit altora, chiar tu să fii lepădat(ă)! ■

Laurențiu Moț este as. univ. drd. și predă Noul Testament la Institutul Teologic Adventist.

Alfabetul Braille

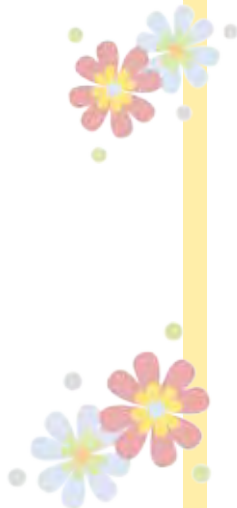

Alfabetul Braille este un sistem de scriere folosit de cei cu deficiențe de vedere. Literele sunt compuse din puncte ieșite în relief, care pot fi simțite cu ajutorul degetelor. Literele de la A la Z au fiecare semne corespunzătoare în Braille.

Sistemul a fost creat de Louis Braille, în 1825.

Cu ajutorul alfabetului Braille, descifrați textul biblic și scrieți-l în căsuțele de jos.

I	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
	⠁	⠃	⠉	⠑	⠅	⠋	⠗	⠈	⠊	⠋
II	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
	⠅	⠇	⠓	⠎	⠕	⠏	⠑	⠞	⠚	⠞
III	u	v	x	y	z	-	-	-	-	-
	⠥	⠦	⠭	⠮	⠵					
IV	ă	â	î	-	ș	-	-	-	ț	w
	⠁	⠃	⠉		⠫				⠚	⠵

Alina Chirileanu este director asistent în cadrul Departamentului Copii, Uniunea de Conferințe.

⠁ ⠃ ⠉ ⠑ ⠅ ⠋ ⠗ ⠈ ⠊ ⠋

⠅ ⠇ ⠓ ⠎ ⠕ ⠏ ⠑ ⠞ ⠚ ⠞

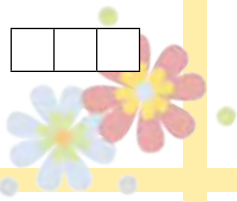
⠥ ⠦ ⠭ ⠮ ⠵

⠁ ⠃ ⠉ ⠑ ⠅ ⠋ ⠗ ⠈ ⠊ ⠋

⠅ ⠇ ⠓ ⠎ ⠕ ⠏ ⠑ ⠞ ⠚ ⠞

(Psalmii 23:1 p.p.)

Inegalabila distincție

*Cunosc acum că ești un om al lui Dumnezeu,
și cuvântul Domnului în gura ta este adevăr!*

(1 Împărați 17:24)

Cea mai frumoasă distincție pe care a primit-o un pământean nu a fost o medalie poleită cu aur, ci a fost o afirmație rostită de o femeie văduvă, cu credință de aur: *Om al lui Dumnezeu*.

Să ne oprim la Ilie – omul care primește distincția fără ca cineva să aplaude. De ce Ilie? Nu pentru că este un gigant al credinței care produce una dintre cele mai mari reforme în Israel, nici pentru că, în contextul apelului la redeschidere și reformă, este un exemplu. Nu pentru că a fost atât de mare încât atunci când Isus a avut nevoie să fie susținut, Dumnezeu Tatăl îi trimite pe Moise și pe Ilie, ci pentru că Ilie, în situațiile cele mai grele ale națiunii sale, rămâne OMUL lui Dumnezeu.

Cum se comportă un om al lui Dumnezeu?

Mănâncă pâine (1 Regi 17:13)

Era secetă în țară. Era totul uscat. Și cu toate că era uscat, oamenilor nu le era foame! Mă întreb dacă mie – cel numit de unii sau chemat a fi omul lui Dumnezeu – sau ție ne mai este foame? Foame de Cuvânt! Ilie, în timp de secetă, cere doar pâine – Cuvânt și Undelemn.

Ajuns la poarta cetății din Sidon, a zărit o femeie văduvă care strângea lemne. Era o femeie simplă, modestă ca înfățișare și îndurerată de încercările prin care trecuse în viața ei. Strângea lemne pentru focul de seară, căci voia să pregătească cina pentru ea și fiul ei. Gândiți-vă puțin: nimic pe card, nimic în buzunar, nimic în cămară, nimic în beci, iar tot ce ai să poți strânge într-un pumn (făină) și puțin ulei într-un urciore de lut, apoi, după ce ai mâncat, să aștepti să mori de foame.

Te invit să vorbim între noi despre pâine (Cuvânt) și despre Duhul Sfânt. Când te întâlnești cu prietenul tău, spune-i cum ți-a purtat Dumnezeu de grijă! Pentru a fi omul lui Dumnezeu, te invit să mănânci Pâine. Nu te satura cu tot felul de aluaturi care mai de care mai dulci, dar fără viață. Gustă din Cuvântul lui Dumnezeu, să vezi cât este de dulce!

Locuiește în camera de sus (1 Regi 17:19)

Ilie a rămas la văduva din Sarepta Sidonului multă vreme, iar minunea cu *făina și untdelemnul* a fost atât de vizibilă, încât seceta nu era simțită în mica familie de săraci din Sidon. Omul lui Dumnezeu locuia în camera de sus. Într-o zi, când unica iubire a ei nu mai avea suflare, femeia a răbufnit într-un răcnet ca de leoaică: „Ai venit la mine doar ca să aduci aminte lui Dumnezeu de nelegiuirea mea și să-mi omori astfel fiul?” (1 Regi 17:18). Tabloul cu cele trei personaje, două vii și unul mort, este zguduitoare. Trupul neînsuflețit al copilului strâns la pieptul mamei atinge o tensiune uriașă. Indiferent dacă ești sărac sau bogat, s-a demonstrat încă o dată că viața are rostul ei și suflarea de viață dată de Dumnezeu are o valoare aparte. A trăi este cea mai mare bucurie a omului muritor și păcătos pe acest pământ.

În camera de sus este moarte și viață. Acolo este plata pentru păcat și învierea la o viață nouă pentru a fi sau a rămâne omul lui Dumnezeu. Ilie nu doar urcă uneori în camera de sus, ci locuiește permanent acolo. Mă rog pentru tine, slujbaş al bisericii, să locuiești în camera de sus! Dacă vei locui în camera de sus, îl vei putea învia pe copilul tău, pe tânărul din biserică, pe acel adult care are nevoie de experiența nașterii din nou pentru a redeveni copil.

Spune adevărul (1 Regi 17:24)

Trăim, nu-i așa, într-o lume din care adevărul a fost izgonit. Mai întâi, a fost încercarea de a rosti și a trăi jumătăți de adevăr, ambalate frumos și dăruite cu siguranța unei conștiințe împăcate doar... pe jumătate. Tu, omule al lui Dumnezeu, te rog taie minciuna și trăiește adevărul! Cele mai frumoase romane sunt pline de minciuni, iar adevărul nu mai place nimănui! Și totuși omul lui Dumnezeu spune adevărul.

Te invit să mănânci pâine, să locuiești în camera de sus și să spui adevărul!

Veți primi cea mai frumoasă distincție: OM AL LUI DUMNEZEU! ■

Ștefan Tomoiagă
este președintele
Conferinței Transilvania
de Nord.

Citește **Curierul Adventist** ca să știi esențialul!

Revistă lunară de informații și inspirație pentru așteptătorii revenirii Domnului Hristos

*Te poți abona la **Curierul Adventist** oricând în timpul anului.*

Abonamentele pot fi făcute la responsabilul cu literatura din comunitate.

Prețul unui abonament pe 12 luni este 48 de lei.

OFERTĂ: în perioada 1 octombrie – 23 noiembrie 2013, prețul este 42 de lei.